UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA” IAŞI
FACULTATEA DE TEOLOGIE

„CULTUL PENTICOSTAL”.
Tezã de licenţă

Alcãtuitã şi susţinutã la disciplina „Misiologie şi Ecumenism” sub îndrumarea

P. C. Pr̂. Lector GHEORGHE PETRARU

IAŞI 1994

Aleasã preţuire şi profundã recunoştinţă Prea Cucerniciei Sale Pr̂. Lector GHEORGHE PETRARU care mi-a aprobat subiectul, m-a încurajat sufleteşte şi cu multã competenţă m-a îndrumat pe tot parcursul întocmirii lucrării.

Vii mulţumiri aduc Pãrinţilor şi Domnilor Profesori, care mi-au împãrtăşit cu dragoste cunoştinţele teologice şi m-au pregãtit pentru sublima misiune a slujirii lui Dumnezeu şi oamenilor.

Scumpilor mei pãrinţi, iubire şi adâncă recunoştinţă pentru sacrificiile făcute şi grija pãrinteascã dãruitã mie, în vederea desãvârşirii studiilor mele teologice.

Eternã recunoştinţă scumpei şi neuitatei mele mame, a cărui glas mângâietor şi dulce s-a stins pentru totdeauna acum un an, însã ecoul lui rãsunã şi va rãsuna mereu în inima mea pe tot timpul vieţii, fiind[ă ea mi-a călãuzit paşii spre înalta misiune preoţească.

Mulţumesc pe această cale naşilor mei, rudelor, tuturor prietenilor şi cunoştinţelor, care au contribuit material şi spiritual la formarea mea moralã şi intelectualã.

CUPRINS

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA” IAŞI 1
FACULTATEA DE TEOLOGIE 1
„CULTUL PENTICOSTAL” 1
TEZÃ DE LICENŢÃ 1
ALCÃTUITÃ ŞI SUSŢINUTÃ LA DISCIPLINA 1
„MISIOLOGIE ŞI ECUMENISM” SUB ÎNDRUMAREA 1
P. C. PR. LECTOR GHEORGHE PETRARU 1
...1
IAŞI 1
1994...1
ALEASÃ PREŢUIRE ŞI PROFUNDÃ RECUNOŞTINŢÃ PREA CUCERNICIEI SALE PR. LECTOR GHEORGHE PETRARU CARE MI-A APROBAT SUBIECTUL, M-A ÎNCURAJAT SUFLETEŞTE ŞI CU MULTÃ COMPETENŢÃ M-A ÎNDRUMAT PE TOT PARCURSUL ÎNTOCMIRII LUCRĂRII 2
VII MULŢUMIRI ADUC PĂRINŢILOR ŞI DOMNILOR PROFESORI, CARE MI-AU ÎMPĂRTĂşii CU DRAGOSTE CUNOŞTINŢELE TEOLOGICE ŞI M-AU PREGĂTIT PENTRU SUBLIMA MISIUNE A

SLUJIRII LUI DUMNEZEU ŞI OAMENILOR 3
SCUMPILOR MEI PĂRINŢI, IUBIRE ŞI ADÂNCĂ RECUNOŞTINŢĂ PENTRU SACRIFICIILE FĂCUTE ŞI GRIJA PĂRINTEASCĂ DĂRUITĂ MIE, ÎN VEDEREA DESĂVÂRŞIRII STUDIILOR MELE TEOLOGICE 4
ETERNĂ RECUNOŞTINŢĂ SCUMPEI ŞI NEUITATEI MELE MAME, A CĂRUI GLAS MÂNGÂIETOR ŞI DULCE S-A STINS PENTRU TOTDEAUNA ACUM UN AN, ÎNSĂ ECOUL LUI RĂSUNĂ ŞI VA RĂSUNA MEREU ÎN INIMA MEA PE TOT TIMPUL VIEŢII, FIINDCĂ EA MI-A CĂLĂUZIT PAşil SPRE ÎNALTA MISIUNE PREOŢEASCĂ 5
MULŢUMESC PE ACEASTĂ CALE NAŞILOR MEI, RUDELOR, TUTUROR PRIETENILOR ŞI CUNOŞTINŢELOR, CARE AU CONTRIBUIT MATERIAL ŞI SPIRITUAL LA FORMAREA MEA MORALĂ ŞI INTELECTUALĂ 6
CUPRINS 7
INTRODUCERE 10
1. CONSIDERAŢII GENERALE ASUPRA FENOMENULUI SECTAR – EREZIARH 10
2. GLOSOLALIA – SAU DESPRE VORBIREA ÎN LIMBI 14
ISTORIC 18
2.1. CULTUL PENTICOSTAL SAU BISERICA LUI DUMNEZEU CEA APOSTOLICĂ 19
2.2 ORIGINEA SECTEI ŞI ISTORICUL EI 19
2.3 SITUAŢIA ACTUALĂ A Mişlă RII PENTICOSTALE 22
A În lume 22
B. În România 23
2.4 ORGANIZAŢII PENTICOSTALE 25
A. *Organizaţii de tip penticostal şi organizatori 25*
B. *Organizaţii dizidente penticostale în România 27*
2.5 SCRIERI FUNDAMENTALE 33
DOCTRINĂ 34
3.1 SPECIFICUL DOCTRINEI PENTICOSTALE 34
3.1.1. *BOTEZUL 35*
3.1.2. *CINA DOMNULUI 35*

3.1.3. *DARUL FELURITELOR LIMBI 39*
3.2 PRACTICA RELIGIOASÃ 40
3.3 MIJLOACE DE PROPAGARE ŞI DIFUZARE A CULTULUI 41
3.4 CRITICA DIN PUNCT DE VEDERE ORTODOX A PRACTICILOR ŞI DOCTRINEI PENTICOSTALE 41
ÎNCHEIERE 66
NOTE BIBLIOGRAFICE 68
BIBLIOGRAFIE 75
CURRICULUM VITAE 79

INTRODUCERE

Consideraţii generale asupra fenomenului sectar – ereziarh

Creştinismul este rezultatul firesc al operei rãscumpãrãtoare a lui Iisus Hristos, care a venit în lume să spunã adevărul, să aducă la luminã toatã fãptura şi să întemeieze Biserica Sa, care să păstreze

şi să păzească acest adevăr şi să cuprindă toţi oamenii până la sfârşitul veacurilor.

Hristos a aruncat sãmânţa cea bunã şi dreaptă a adevărului în ogorul Sãu cel mare care este lumea. Însã când a început să prindă rãdãcini şi să rãsară această sãmânţă aruncatã de Domnul, odatã cu ea, rodul adevărului, au rãsãrit şi alte „buruieni”, pe care Mântuitorul le-a lãsat să crească până ce va fi vremea secerişului (Matei XIII, 30). Şi într-adevăr, configuraţia actualã a creştinismului, ne dovedeşte că în lumea creştinã, Cuvântul lui Dumnezeu, deşi este unul, s-a ajuns astãzi să fie interpretat de cei ce nu înţeleg că puritataea învăţăturii lui Hristos este păstratã de Biserică şi numai ea are dreptul şi autoritatea să o interpreteze, pentru că o posedă.

Confruntarea aceasta pentru a se ajunge iarăşi la „un

Domn, o credinţă, un Botez, un Dumnezeu şi Tatăl nostru al tuturor” (Efes IV, 5 – 6) dezvăluie o firească şi legitimă perseverenţă a celor ce caută adevărul ce trebuie să se realizeze consecvent ca o legătură permanentă cu divinitatea, fundamentală omului credincios.

Fiecare epocă istorică şi fiecare treaptă de civilizaţie a omenirii îşi are realizările ei pe plan material, dar un vast compartiment al preocupărilor omeneşti, din toate timpurile, a fost şi aspectul religios.

Religia ca act social sau căutare a adevărului şi-a avut rostul ei în toate epocile. Religiozitatea

— Prin care se înţelege religia în flux de manifestare în proces de erupţie ascendentă, de Dumnezeu încuviinţată şi de om practicată, nu-şi meritã numele dacă îi agită sufleteşte pe credincioşi, descumpănindu-i lăuntric, corupându-le şi întunecându-le dreapta judecată, încâlcindu-le afectele, falsificându-le viaţa.

Această degradare a religiei, fanatism, exaltare religioasă (în fapt pseudo-religioasă) este un act de profanare a spiritualităţii pure, ofensă adusă Fiinţei divine, nesocotire şi dispreţuire a valorii şi demnităţii umane. De aceea chiar societatea contemporană, în astfel de cazuri, este în drept să sesizeze, să demaşte şi să înfiereze, deşi se vehiculează un fel de democraţie a credinţei religioase, să curme rătăcirile care, prin revărsările lor, inevitabile astăzi, încetează să mai fie problemă internă a comunităţii religioase şi devine element de „conturbare a armoniei sociale şi echilibrului vieţii obşteşti” [1].

Hristos şi Biserica Sa, al cărui corp este El, se află în comuniune reală cu credincioşii săi, care pot să fie nişte entuziaşti, dar nu exaltaţi, căci aceasta, cu ştire sau fără ştire este lucrul celui rău.

Mântuitorul şi după El, Sfinţii Apostoli, avertizează nu odată asupra periculozităţii exaltărilor pseudo-religioase: „Nu fiţi piatră de poticneală” (I Cor. X, 25), căci acesta duce la „smintirea” (derutarea) aproapelui neavizat şi de bună credinţă.

Iar smintirea altuia este mai de condamnat, căci este mai grea decât păcatul uciderii. (Matei XVIII, 6)

Observăm că pe cât este de clar, de nobil şi de frumos sentimentul religios pur, echilibrat şi bine orientat, pe atât de false, de fanteziste, de tulburătoare şi uneori şi uneori funeste sunt devierile, contrafacerile sau abaterile lui. Raţiunea şi sensibilitatea omului îmbracă în ele forme atât de bizare, de absurde, de ridicole şi de periculoase chiar, întinzându-le de la marginea adevărului şi a bunului simţ până în cel mai adânc iraţional şi fantastic, de la verosimil până la inconştienţă, încât ele sunt uneori de domeniul psihopatologiei.

Erezia în general este în adevăr – sau devine – o psihoză, este ceva nesănătos, anormal. Ea a fost socotită dintru început aşa în creştinism şi denunţată ca „învăţătură nesănătoasă", ca „o boală".

ca „un mit" sau un „basm" străin de adevăr, ca „închipuire" de oameni rătăciţi în neştiinţă, sau rătăcind pe alţii din interes şi perversitate.

Sfântul Apostol Pavel sfătuieşte insistent pe episcopii Timotei şi Tit să se împotrivească învăţăturii celei nesănătoase (II Timotei IV, 2 – 4; I Timotei VI, 3 – 5). Pe Tit, care avea de înfruntat „basmele iudaice", ale cretanilor mincinoşi îl îndeamnă: „Dar tu grăieşte cele cuvenite învăţăturii celei sănătoase..." (Tit II, 1).

În frumoasa grădină de paradis, învăţătura cea rea este o „buruiană rea" (Ep. Filadelfieni III, 1) sau „străină" (Ep. Tralieni VI, 1), □□□□□□□□□□ (Ep. Magnez. VIII, 1) o lăstare rău crescută, care produce roade aducătoare de moarte – zice ucenicul apostolic Sf. Ignaţiu al Antiohiei [2].

În eretici, numiţi sau nenumiţi de către Sfinţii Apostoli şi Părinţii Apostolici, se denunţă „fiare cu chip de om" (Ignaţiu Ep. Smirnei IV, 1), lupi, pseudo-apostoli, „proroci mincinoşi", „învăţători mincinoşi" (II Petru II, 1). Cuvântul lor roade ca o cangrenă (II Timotei II, 17). Sub aparenţa credinţei adevărate, unii dintre ei intră prin case şi robesc „femeiuşti împovărate de păcat". Sunt oameni cu

mintea stricatã, neîncercaţi în credinţă, care se împotrivesc adevărului şi a căror nebunie va fi vãditã tuturor (II Timotei III, 5 – 9). Asemenea învăţături de rea credinţă şi astfel de amãgitori se gãsesc prinşi în plasa minciunii şi se pedepsesc prin însuşi pãcatul lor: „Învaţă totdeauna

şi nu pot ajunge niciodată la cunoaşterea adevărului”. (II Timotei III, 7).

Grija aceasta cu care Sfinţii Apostoli îndeamnã pe creştini să se ferească de învăţăturile ereticilor şi cuvintele tari de osândã ce aruncă asupra acestora, dându-i Satanei, ca Sfântul Apostol Pavel pe Hymeneu şi pe Alexandru, „ca să înveţe să nu hulească” (I Timotei I, 20), erau cu totul îndreptăţite.

Rãtãcirea în credinţă pândea pe creştini încă de atunci, în toate colţurile şi din toate laturile, pândea mai ales din umbra vechilor religii şi superstiţii, ca să falsifice învăţătura creştinã, s-o contrafacă, s-o rãstãlmãcească „cu basme lumeşti şi bãbeşti” (I Timotei V, 7), s-o întoarcă de la adevărul descoperit, s-o abatã din calea lui, s-o înlãture sau s-o cuprindã în ţarcul lor sectar.

Pericolul sectelor este mai mare decât al persecuţiei. O idee persecutatã se întăreşte, pe când o idee falsificatã se corupe, se denaturează, se compromite şi se îngroapã. Pe când pericolul

persecuţiei este trecãtor, al sectelor este permanent: pentru cã erezia este umbra adevărului şi se ţine dupã el continuu, ca o parodie ca o imitaţie nereuşitã, ca o caricatură.

Asemãnarea relativã cu obiectul sau cu figura pe care vrea să o reproducă, o face verosimilã şi ispititoare pentru cei „neîncercaţi în credinţă”; în realitate, este un produs bastard şi hibrid, lipsit de sufletul şi de puritatea adevărului, de puterea şi de efectul lui.

Când ereticul este doar un amãgit, în neputinţă de a cerceta şi a cunoaşte singur adevărul, învăţătura lui este o

biatã rãtãcire vrednicã de compãtimire; când însã este un amãgitor ipocrit, orgolios şi îndãrãtnic, profesionist al minciunii şi al vicleniei, atunci este periculos şi odios ca un blasfemiator. Învăţătura lui eretică devine astfel cel mai grav păcat, hulă împotriva lui Dumnezeu. El îl osândeşte şi îl pierde. Ereticii – zice Ignaţiu – sunt „stricători de case” – □□□□□□□□□□□– şi aceştia nu moştenesc împărăţia lui Dumnezeu, pentru că strică prin „kakodidascalia” lor credinţă în Dumnezeu, credinţă pentru care s-a răstignit Iisus Hristos. Rătăcirea unora aduce în adevăr „împărţire” (Ep. Filadelfieni II, 1), dezbină şi strică Biserica Mântuitorului. Ea are duhul lui Antihrist (I Ioan IV, 3) şi este o cădere de la credinţa cea dreaptă, o apostazie. [3]

Iatã deci câteva aspecte ale neînţelegerii adevărului. Multitudinea şi varietatea aspectelor se extinde la majoritatea adevărurilor revelate de Dumnezeu. De-a lungul vremii, spre regretul profund al Bisericii, s-a ajuns la cele mai variate alienări de la adevăr. Una dintre acestea este şi cea mai primitoare la vorbirea în limbi, sau glosolalia, care a dus la apariţia sectei penticostalilor, după o perioadă îndelungată de timp de la apariţia creştinismului.

Glosolalia – sau despre vorbirea în limbi

După cum se ştie, Glosolalia – ca dar al Sfântului Duh – este facultatea de a vorbi într-o limbă străină, fără a o fi învăţat-o şi cunoscut-o mai dinainte.

Aşa reiese din textul biblic care ne descrie întâmplarea de la primele Rusalii creştine, când a început a se arăta acest dar. Textul este complet şi limpede, istorisind o întâmplare adevărată şi ca atare, însuşi textul nu poate fi tâlcuit în sens spiritual sau mistic, ci numai literar.

Dar să lăsăm să ne vorbească însuşi textul, ce este şi în ce constă vorbirea în limbi prin darul Sfântului Duh. Iată ce spune: „Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi Apostolii împreună în acelaşi loc. Şi din cer, fără veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a

umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.

Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici din toate neamurile care sunt sub cer. Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileeni? Şi cum auzim noi, fiecare, limba noastră în care ne-am născut? Parţii şi mezii şi elamiţii şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeia şi în Capadocia, în Pont şi în Asia, în Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi, cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre, despre faptele minunate ale lui Dumnezeu! Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta? Iar alţii, batjocorindu-i, ziceau că sunt plini de must". (Fapte, 2,1 – 13). [4]

Din analiza celor 13 versete care alcătuiesc cheia dezlegării problemei, constatăm următoarele:

• Vorbirea în limbi – prin darul Sfântului Duh şi ca minune (glosolalia) – acum s-a manifestat întâia dată. De aceea şi este descrisă pe larg, pentru ca să putem şti noi cititorii, ce este şi în ce constă.

• Apostolii, prin darul harismatic al Sfântului Duh, au început a predica în alte limbi, şi anume în peste 15 limbi diferite, corespund limbilor pe care le vorbeau în spaţiul lor de viaţă cei aflaţi la acea dată în Ierusalim cu ocazia sărbătorii.

• Aceşti iudei veniţi la Ierusalim, se minunau auzind predicându-se în limba lor maternă de către nişte oameni simpli, galileeni, care nu aveau de unde să cunoască altă limbă decât pe cea galileană (aramaică) vorbită la ei acasă.

• Ascultătorii de alte limbi înţelegeau tot ce li se predica – fiind[ă li se vorbea de-a dreptul în limba lor –

neavând trebuinţă de vreo tãlmãcire, şi tocmai în aceasta constã minunea de care nu se puteau dumiri, fiind uimiţi; căci înţelegeau perfect ce li se predica, auzind şi ştiind bine ce li se vorbeşte „despre faptele minunate ale lui Dumnezeu”.

- Totuşi, printre ascultãtori erau şi unii care nu înţelegeau nimic din cele ce se predicau acolo

şi de aceea îi luau în râs pe apostoli, învinuindu-i că sunt beţi. Aceşti ascultãtori nu pot fi alţii decât localnicii din Ierusalim, şi poate din alte pãrţi ale Palestinei, care nu cunoşteau alte limbi decât pe cea aramaică. Pentru aceştia vorbirea apostolilor era cu totul neînţeleasã, socotind-o simplã bolborosire – iar dacă noi ţinem cont şi de faptul că apostolii predicau „în alte limbi „cu toatã însufleţirea, nu ne mai miră că iudeilor localnici le făceau impresia unor oameni beţi care bolborosesc cu exaltare cuvinte neînţelese. [5]

Astfel, localnicii nu înţelegeau nimic din cele predicate decât doar dacă le-ar fi tãlmãcit cineva, iar tãlmaci nu se gãsea. Dar, dupã cum existã darul glosolaliei, tot aşa existã şi un alt dar, al tãlmãcirii. Acesta era dat – dupã cum se va vedea mai jos – atunci când ascultãtorii erau numai localnici necunoscãtori de alte limbi, cum erau de pildã în Corint (I Cor. IV). În Ierusalim însã, de data aceasta nu i se simţea lipsa. [6]

Darul tãlmãcirii era şi el minunat şi uimitor, întocmai cum era şi cel al vorbirii în limbi, cu care era în strânsã legãturã. Neavându-l, ascultãtorii judecau lucrurile numai dupã aparenţă.

Dar – se poate întreba cineva – cum se face că în Ierusalim erau atunci de faţă douã feluri de iudei: localnici (de limbã ebraică) şi strãini (de peste 15 limbi diferite)? Se ştie că mulţi dintre evrei trãiau în „diasporă” (în împrăştiere), risipiţi prin alte ţări şi printre alte popoare, atraşi acolo de felurite interese. Aceştia – dupã câteva generaţii – nu mai aveau ca limbã maternã ebraica, ci pe cea a poporului sau a ţării în care se stabiliseră, limba evreiască devenindu-le cu vremea total necunoscutã. [7]

Toţi iudeii însă, indiferent unde s-ar fi aflat aşezaţi, erau obligaţi prin lege ca în fiecare an să meargă de 3 ori la templul din Ierusalim, şi anume, cu prilejul celor trei sărbători: a Paştilor, a Cincizecimii şi a Corturilor (colibelor), pentru a ţine legătura cu legea şi cu cultul de la templu, pentru a-şi plăti impozitul către templu.

Aşa se explică pentru ce la această Cincizecime se găseau în Ierusalim două feluri de iudei: localnicii din Ierusalim sau Palestina, care vorbeau numai limba lor evreiască, şi iudeii „străini" sau „risipiţi", din „împrăştiere", care nu mai vorbeau limba ebraică, ci numai pe cea a ţării în care se stabiliseră. Deci, din analiza versetului 5 din text, se înţelege lămurit că aceşti iudei de limbi străine, „din toate neamurile care sunt sub cer", erau fie locuitori din Ierusalim, dar vremelnic, cu ocazia sărbătoririi, fie probabil – unii dintre ei – acum stabiliţi aici definitiv, reîntorşi fiind de prin alte ţări. [8] Textul este desăvârşit de: el istoriseşte o întâmplare, şi ca atare, nu poate avea decât o interpretare literară. Din el se poate deduce cu uşurinţă şi scopul darului duhovnicesc al „vorbirii în limbi": de a li se da apostolilor posibilitatea să propovăduiască credinţa creştină la toţi oamenii a căror limbă ei n-o cunosc şi de a face ca toate popoarele să rămână uimite de darurile minunate care se manifestă în creştinism spre a se lăsa mai uşor convinse de noua credinţă şi a se converti (versetele 6 – 7 şi 11). Contextul este şi el perfect de acord cu cele zise mai sus despre „glosolalie", iar textele paralele concordă de asemenea cu textul şi contextul, fără a le contrazice decât doar în aparenţă şi numai pentru cei ce nu vor să pornească de la acest capitol – cheie din Faptele Apostolilor atunci când vor să definească Glosolalia. [9]

Pe faţa pământului există nenumărate limbi care se vorbesc şi nimeni dintre oameni nu poate să le cunoască pe toate. Deci, dacă limbile vorbite prin darul Sfântului Duh sunt omeneşti, existente, este cu neputinţă ca ascultătorii să le înţeleagă fără să tălmăcire, câtă vreme

poate nici nu le-au auzit vreodată. Totuşi, măcar odată şi undeva ar trebui să se întâmple ceea ce s-a întâmplat la Ierusalim la primele Rusalii creştine, adică vreunul sau altul dintre ascultătorii cunoscători ai câtorva limbi străine să înţeleagă fără tălmăcire din bolboroselile „insulflaţilor" într-o limbă oarecare. Dar se pare că aşa ceva nu s-a întâmplat, după câte se ştie, nicăieri. Felul unora de a explica glosolalia face ca scopul ei să fie fără de niciun înţeles, în vreme ce încă dintru început – după cum s-a arătat mai sus – Dumnezeu

i-a dat un scop cu înţeles bine determinat. [10]

Fiecare creştin adevărat trebuie să aibă pe Sfântul Duh în el, adică să fie un „vas ales" al Sfântului Duh.

Penticostalii spun că pot dovedi prezenţa Sfântului Duh în ei prin practicarea vorbirii în limbi insuflate, dar ortodocşii nu o pot dovedi prin nimic. Ştim însă că prezenţa Sfântului Duh nu se dovedeşte numai prin vorbirea în limbi. Marele Apostol Pavel zice: „Roadele Duhului sunt: dragostea, bucuria, pacea îndelungă – răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea, curăţia" (Gal, 5,22 – 23). [11] Se vede că printre roadele Duhului nu este pomenită vorbirea în limbi, deoarece ea este un dar pentru un anumit timp al Bisericii, nu un rod al Sfântului Duh, cum sunt cele enumerate mai sus, pe care să le aibă creştinul din toate timpurile. Cine se dovedeşte a avea aceste roade ale Sfântului Duh, acela are şi pe Sfântul Duh; oare noi otodocşii, nu le avem deloc, sau le avem mai puţin decât alţi creştini? A spune aşa ceva înseamnă a-i osândi pe alţii din mândrie şi a judeca prea părtinitor. Darul vorbirii în alte limbi nu este un dar obişnuit, ci unul deosebit şi nu este dat fiecăruia (I Cor., 12,10). [12] De ce atunci l-am socoti drept o condiţie a mântuirii şi a prezenţei Duhului Sfânt? Apostolul zice: „Oare toţi vorbesc în limbi?" (I Cor., 12,30). Deci hotărât lucru este că şi cei ce nu vorbesc în limbi pot fi buni creştini. În comunitatea creştinilor adevăraţi, nu toţi au aceleaşi daruri şi deci nu se poate pretinde ca toţi să aibă

darul vorbirii în limbi. Apostolii nu ni l-au cerut, ba chiar au arătat că între localnici este nefolositor. Nici ei înşişi nu le-au folosit decât doar în cazuri extraordinare când a avut un rost, cum a fost la întâia Cincizecime. [13]

Cei care însă susţin că prin anumite bolboroseli nedusluşite şi încâlcite rostite de ei, chipurile sub influenţa Duhului Sfânt, numindu-le „taine" descoperite numai lor, sunt şarlatani şi înşelători, ori integritatea lor intelectuală trebuie pusă sub semnul întrebării. În zilele noastre, aşa zişii insuflaţi, nepunând textele Sfintei Scripturi de acord, interpretându-le după bunul lor plac, ajung la contraziceri grave, rătăciri fără întoarcere. [14]

ISTORIC

Ştiut lucru este că, omul, prin păcat s-a izolat de Creatorul său. Dar creatura raţională a continuat să respecte porunca lui Dumnezeu: „Creşte-ţi şi vă înmulţiţi, umpleţi pământul şi-l stăpâniţi..." (Facere I, 28) ca apoi la Turnul Babel să se amestece limbile, să intervină separarea şi astfel lumea să-şi piardă unitatea.

Începând de atunci, oamenii şi-au creat idoli şi zei după propria lor rătăcire şi auto-înşelare. Odată cu aceasta s-au ivit şi diversităţile, deci sectarismul, fiind[ă mintea întunecată de păcat duce inevitabil la rătăciri.

De-a lungul timpului, aceste rătăciri au evoluat până la războaie religioase. S-au declarat chiar împotriva lui Dumnezeu, înlocuindu-l cu zeităţi; au falsificat dreptatea lui Dumnezeu prin arbitrar omenesc, au iniţiat jertfe în favoarea lor, încurajând lenea şi frauda, specula, necinstea.

De aceea în timpul Mântuitorului toate acestea s-au multiplicat, au luat o nouă faţă, de data asta tăgăduind mesianitatea şi acuzându-L de „les divinitate". S-a făcut pe sine Fiul lui Dumnezeu (Ioan, XIX, 7)

Şcolile acelor timpuri (mai ales cele conduse de Hilal şi Şamai) au modificat textele vechi, creând noi curente, desprinzându-se direcţii diferite, Tora ajungând un document ideologic. [15]

Interpretãrile Cabalei au fost luate deci ca argument în multe situaţii, nãscându-se noi pãreri, tulburãri, renunţări, opoziţii. Însuşi Mântuitorul spune: „Vai lumii din pricina smintelilor, că acestea trebuie să vinã; dar vai aceluia prin care vine sminteala” (Mt. XVIII, 7)

Sminteala ca armã a minţii bolnave, este datã în vileag şi de către Apostoli. Astfel, Sf. Pavel atrage luare aminte: „Ştiu că după plecarea mea vor intra între voi lupi neiertători... şi dintre voi se vor scula bărbaţi răstălmăcind lucrurile ca să atragã pe ucenici de partea lor” (Fapte XX, 29 – 30). Cunoscând experienţa trecutului poporului biblic, având în vedere situaţia din timpul Mântuitorului, Sfântul Apostol Petru sfătuieşte: „Au fost în popor şi proroci mincinoşi, după cum şi între noi se vor ivi învăţători mincinoşi, care vor strecura erezii pierzătoare şi vor tãgãdui chiar pe Stăpânul care i-a răscumpărat... Mulţi se vor lua după spusele lor greşite şi din această pricinã calea adevărului va fi pusã la îndoialã” (II Petru II, 1 – 2). [16]

Cu toate că de-a lungul timpului cauzele apariţiei rătăcirilor sectare au variat de la o epocă la alta, au rãmas şi în zilele noastre aceleaşi, ca şi în Noul Testament: proroci mincinoşi, lupi în piei de oaie, lupi crânceni, învăţători falşi, cu un cuvânt, antihrişti (Ioan XV, 18 – 25). Ei n-au pe Hristos ca Mântuitor, ci ca pe un profet, ca iluzie. Au rãmas cu mintea întunecatã de pãcatul strãmoşesc, iar „cuvântãrile înşelãtoare” le ţin cu scopul de a câştiga (II Petru 11,3). Printre aceşti rătăciţi se numără şi adepţii sectei penticostale. În cele ce urmează ne vom ocupa de istoricul şi doctrina acestei secte. [17]

2.1. Cultul penticostal sau Biserica lui Dumnezeu cea apostolică

Cultul penticostal este organizaţia cea mai reprezentativã a mişcării „fundamentaliştilor” moderni. Dacă baptiştii se deosebesc prin botezul la maturitate şi imitaţia botezului lui Iisus, dacă adventiştii „au fixat” şi „au calculat” împărăţia de o mie de ani şi „venirea” Domnului, iar Creştinii după Evanghelie sau după

Scriptură „au descoperit” alte ceruri şi judecăţi, – penticostalii sau spiriţii, tremurãtorii sau „posedaţii” de duh, vizionarii şi profeţii, „vorbitorii” în limbi, „tâlcuitorii” acestora, încep un ev nou, cu 1901, contrapunând „mişcării” harismatice, care a cuprins Biserica Apusului, concepţia lor de „chemaţi” ai Duhului şi „împărţitori” de daruri. [18]

Originea sectei şi istoricul ei

Numele de „penticostali” vine de la cuvântul □□□□□□□□□□˘ (cincizecime), susţinând că ei sunt botezaţi cu Duh Sfânt şi cu foc, daruri primite de către Apostoli la Cincizecime sau Pogorârea Duhului Sfânt. Li se zice „tremurãtori”, pentru că în momentele de pretinsă inspiraţie a Sfântului Duh, ei tremură, şi „spiriţi” fiind[ă pretind a avea pe Duhul Sfânt în darul vorbirii în limbi. Originea sectei se află în America, datând abia de la începutul secolului al XX – le-a, dar istoricii lor duc „naşterea” în epoca apostolică. [19]

Secta apare din rândul baptiştilor, înfiinţată de pastorul Charles fox Parham. Acesta a deschis la Topeka (Kansas) S.U.A., o şcoală biblică, de unde a plecat o mişcare novatoare punând accentul pe botezul cu Duhul Sfânt şi manifestaţiile ce-l însoţesc, printre acestea vorbirea în limbi sau glosolalia. [20]

El a început, „să profeţească” că Sfântul Duh se va revãrsa din nou, cu putere, la o apropiată „pogorâre” a sa, şi că la 3 ianuarie 1901 s-a şi pogorât peste 13 persoane. [21] În 1903 Parham

acordã Sfântului Duh o atenţie particulară în mişcarea sa apostolică, care cunoaşte un succes mãreţ. [22]În 1906, această rãtãcire, propagatã de Parham şi câţiva adepţi ai sãi, a început a prinde teren în California (S.U.A.) [23]. Dar nu numai aici va prinde teren ci şi în bãtrâna Europã încă din 1904, prin Evan Robert, miner galez care predică erezia în Marea Britanie, punând bazele unei mişcări de tip penticostal. [24]

Tot în America şi tot în 1906, pastorul negru W.J.

Seymour fondează la Los Angeles (Azusa Street) o grupare penticostală. Drumul fiindu-i de acum deschis, strălucirea ei va cuprinde toate Statele Unite. [25]

În acelaşi an, 1906, această rătăcire trece şi în Germania unde găseşte în persoana pastorului luteran I. Paul un conducător şi predicator fanatic având sediul în Berlin. [26] Se extinde cu repeziciune şi în Norvegia prin predica pastorului Barrat [27]. Expansiunea penticostală în Rusia are loc prin 1920. A urmat evoluţia sa în Franţa în 1929. [28]

După cum vedem la începutul secolului al XX – le-a, secta născută în America, a avut o evoluţie destul de rapidă, în nu mai puţin de trei decenii reuşind să se extindă ca pecingine în aproape toată Europa.

Pentru a atrage atenţia asupra originii lor, penticostalii se mai numesc şi „creştinii cincizecimii, posesorii duhului, inspiraţii, aleşii, mediumuri, quakerii, pneumatizaţi etc". [29] Toţi laolaltă sau fiecare în parte pretind că au „daruri" speciale, de aceea sunt cunoscuţi şi sub denumirea de „vorbitori de limbi, tâlcuitori, deschizători, luminători, dascăli, profeţi, vindecători, miraculoşi, vizionari şi chiar Mesia. [30]

Fără îndoială că dintr-un asemenea amalgam s-au detaşat multe secte ducând mai departe sau reactivând ereziile pneumatomahe ale rătăciţilor din primele veacuri ale Bisericii creştine. Totuşi există în lume, ca şi în ţara noastră, unii credincioşi care sunt constituiţi în grupuri sau în culte necunoscute de către unele state ale lumii. [31]

Penticostalii susţin cu ardoare că îşi trag originea de la Cincizecime şi că s-au perindat de-a lungul istoriei prin acei vorbitori în limbi. Dacă cercetăm din punct de vedere istoric acest fenomen, vom găsi o vorbire în limbi biblice, după cum am arătat mai sus, ca lucrare a Duhului Sfânt, numită şi

„Glosolalia rusalinã", dar vom găsi şi o falsă vorbire în limbi, la penticostali, care se deosebeşte fundamental de

cea rusalinã şi care nu este decât o imitaţie şi o influenţă pãgânã.

Irineu este singurul dintre scriitorii bisericeşti care amintete existenţa acestui dar în Biserică. În cartea sa „Împotriva ereziilor” spune: „Mai avem câţiva fraţi în Biserică, care au daruri profetice şi prin duhul lor vorbesc tot felul de limbi”. [32] Când Sfântul Ioan Gură de Aur explică capitolul 14 din I Corinteni, precizează că „acest dar descris de Apostolul Pavel este necunoscut în Biserică” în zilele noastre.

Fericitul Augustin, comentând textul din I Ioan IV, 24 a scris: „Acestea au fost semnele cerute de împrejurările timpului de atunci. Căci a fost necesar să se recurgă la acea exprimare a Duhului Sfânt în toate limbile, pentru ca să se arate că Evanghelia lui Dumnezeu trebuie să fie propovăduitã în toate limbile pe întreg pământul. Lucrul acesta s-a făcut ca un fapt al trecutului”. [33]

Despre vorbirea în limbi, aminteşte Tertulian, dar e sigur că el s-a referit la practica montaniştilor, de care a fost puternic influenţat, devenind el însuşi un adept al acestei erezii. În cartea sa – „De anima” – a scris: „Există astăzi între noi o soră, care are în parte darul descoperirilor; ea le primeşte în Biserică în cursul solemnităţilor duminicale, în extaz sub influenţa Duhului”. Tertulian s-a referit la Maximilia, care a supravieţuit lui Montanus şi Priscilei. [34]

Numele care a făcut vâlvă în perioada aceasta (secolul al ÎI – le-a), în problema vorbirii în limbi a fost Montanus.

Analizând datele ce le avem despre el, precum şi felul cum a vorbit în limbi, putem socoti această practică a lui ca o falsă vorbire în limbi, în contrast cu cea rusalinã.

Înainte de întoarcerea sa la creştinism, Montanus a fost slujitor la temple pãgâne, în special în cultul Cybelei, avea un temperament coleric de năstăpânit. Predispoziţiile temperamentului său au fost accentuate în experienţele sale în ceremonia pãgânã.

Montanus, după încreştinare, a atras atenţia în

extazele şi transele sale, iar în acele stări ţinea cuvântări „în limbi” diferite. În acele stări dădea impresia credulilor săi că nu mai era el acela care vorbea, ci „divinitatea”.

După moartea lui Montanus, vorbirea în limbi a dispărut, deşi cultul montanist a rămas, dar fără practicarea vorbirii în limbi până în secolul al IV-lea. [35]

În Cartagina a existat, până în secolul al IV – le-a, o sectă care se numea „tertulianistă” şi păstra unele influenţe montaniste, iar numele şi-l avea de la Tertulian. După ce vorbirea în limbi s-a stins la montanişti, nu mai întâlnim grupuri de creştini să aibă această practică, până în anul 1700 când apar la cominarzi. [36]

Cu un secol mai târziu vorbirea în limbi o găsim la „irvingieni”. Numele vine de la pastorul Irving Eduard Godet. În „spusa” lui asupra Epistolei către Corinteni face o descriere a felului cum irvingienii vorbeau în limbi: „Înainte de începerea predicii, acela care merge să vorbească se închidea adâns în sine însuşi, se izola de cei ce-l înconjurau, închidea ochii, şi-i acoperea cu mâinile sale, şi deodată ca şi cum ar fi fost atins de o lovitură electrică, suferea convulsiuni care-i cuprindea tot corpul, din gură scăpa un torent vibrant de sunete străine, puternic accentuate”.

Vorbirea lor în limbi nu dura mai mult de cinci minute, câteodată erau doar câteva sunete, vorbirea era însoţită de gălăgie, suspinuri, adeseori de veselie, de râsete (ventrilogi şi nebuni).

Practica irvingienilor s-a transmis mai departe prin quakeri şi mormoni, până la vorbirea în limbi în zilele noastre, practică preluată de mişcarea pietist – fundamentalistă. [37]

Scriitorul francez René Pache, în „studiile” biblice şi mai ales în cartea sa: „Lucrarea Duhului Sfânt”, descrie vorbirea în limbi astfel:

„Cerinţele unei dovezi vizibile de primire a Duhului Sfânt a făcut să apară uimitoare demonstraţii fizice: lătrături, smunciturі violente, ţipete şi strigăte, dansuri

sălbatice şi altele de felul acesta, atât la weshnieni, cât şi la quakeri şi montanişti”.

„Toate aceste apucături şi încă unele mai exagerate – ne spune în dicţionare şi enciclopedii asupra sectelor – le-au moştenit vorbitorii în limbi din zilele noastre, deşi vor să se intituleze urmaşii credincioşilor de la Rusalii şi deşi vor să susţină că lucrarea „rusalină” a Duhului Sfânt continuă prin ei, totuşi prin concepţii eretice şi schismastice sunt departe de spiritul rusalin. [38]

Situaţia actuală a mişcării penticostale

A În lume:

Odată ce nu putem spune că Mişcarea penticostală mondială are un întemeietor atunci nu putem spune nici că s-a dezvoltat într-un anumit centru.

Mişcarea penticostală mondială a înflorit în secolul al XX – le-a, având mai multe centre de extindere. Acest lucru a făcut ca azi să existe mai multe organizaţii penticostale. Din punct de vedere doctrinar, diferenţele nu sunt prea mari. Putem aminti unele mai însemnate, fie datoritã trecutului lor istoric, fie numărului de membri:

„Credinţa apostolică”, „Adunările lui Dumnezeu”, „Biserica lui Dumnezeu”, „Biserica Penticostală a Sfinţilor”, „Biserica Elim”, „Biserica Evangheliei depline” etc. [39]

În momentul de faţă există comunităţi penticostale în toată lumea. Un număr mare de membri au centre în America latină şi Africa, Europa, Asia, Australia. [40]

Multe organizaţii penticostale dispun de locaşuri de cult moderne, de şcoli proprii, nu numai pentru misiune, ci şi pentru educaţie publică (de la grădiniţă până la liceu). Alte organizaţii penticostale au înfiinţate orfelinate, case de bătrâni, instituţii de reeducare pentru dezalcoolizare etc. Aşa-zisele Biserici penticostale dispun de şcoli speciale atât pentru cultură generală cât şi pentru pastori. Au un număr sporit de publicaţii unde se tipăresc milioane de

cărţi şi reviste, emisiuni radio şi TV et[. [41]

Mişcarea penticostalã, la început, nebãgatã în seamã, mai apoi ponegritã din cauza unor excese de zel, astãzi se bucură de renumele celei mai importante mişcări religioase din secolul al XX

— Lea. În acest fel, penticostalismul nu mai este considerat o grupare aparte, ci o mişcare religioasã în sânul întregului creştinism apusean.

În România:

Am vãzut că originea acestei credinţe se trage din America, de la începutul secolului al XX

— Lea. La noi a pãtruns prin Pavel Budeanu, plecat din Arad în S.U.A., înainte de anul 1910. Aici a întâlnit propangadişti penticostali şi a aderat la sectã, şi, cu ajutorul unor maghiari înstãriţi înjghebează secta în Banat şi Transilvania. El venise înarmat cu câteva reviste „Vestitorul Evangheliei” (editatã în oraşul Akran, statul Ohio în S.U.A.), pentru a adeveri „noua credinţă”. [42]

Un alt naiv, comerciant ambulant, Ioan Bododea, din Brãiliţa, fost pastor baptist, pãrãseşte „credinţa” sa pentru „gustul” vorbirii în limbi. Destui creduli s-au ataşat acestuia. De fapt, acesta s-a

şi grãbit să se intituleze „Şeful Bisericii lui Dumnezeu cea Apostolică”.

Pavel Budeanu a tradus în limba română a „mãrturisire” de credinţă penticostalã: „Declararea fundamentului adevărat al Bisericii lui Dumnezeu”. De asemenea, s-a încercat. fără prea mult succes tipărirea a două reviste: „Glasul adevărului” şi „Ştiinţa Sfinţilor”. [43]

În România se poate considera deschisã prima casã de adunare penticostalã cea din casa soţilor Bradin, la 10 septembrie 1922. În 1923 s-a deschis a doua adunare în comuna Guvin.

Conducerea statului de atunci, aflând de existenţa acestei secte, a interzis-o.

Văzându-se la strâmtoare, cei 50 de penticostali existenţi la data respectivă, au întocmit prima petiţie prin care au cerut recunoaşterea legală. La cererea depusă au anexat şi mărturisirea de credinţă intitulată: „Declararea fundamentului adevărat”, în 1924. De aici, astăzi toate sectele, cultele şi dizidenţele penticostale se numesc „fundamentalişti”. [44]

La 29 ianuarie 1925, Ministerul Cultelor şi artelor, prin Decizia 5734 a inclus în rândul sectelor interzise şi pe penticostali. Această decizie, fiind publicată în ziare, opinia publică a fost interesată să cunoască natura şi credinţa acestei secte. Luând adresa din decizie, prin scrisori şi vizite personale, fratele Gh. Bradin a fost solicitat să dea unele lămuriri. Mulţi sectanţi desprinşi din cultele neoprotestante ale vremii s-au unit cu penticostalii. [45]

Odată cu schimbarea opiniei Ministerului Cultelor, în 1936 penticostalii au prezentat o altă „expunere de credinţă”, în 51 articole, fiind revizuită din nou în 1947, totodată tipăritã la Arad sub titlul „Scurtă expunere a principiilor de credinţă a Bisericii lui Dumnezeu Apostolice”.

Pentru obţinerea unei recunoaşteri legale, penticostalii din România au început să-şi strângă rândurile. În momentul acela se aflau în două direcţii:

a. Unii penticostali funcţionaseră câţiva ani înainte de cel de al doilea război mondial în cadrul cultului baptist.

b. Alţii, care refuzaseră orice „compromis” îşi desfăşurau activitatea în ilegalitate, ţinând adunările noaptea prin fel de fel de ascunzişuri. [46]

În 1945, au început să funcţioneze pe faţă, fiind gata să suporte orice pedeapsă din partea instanţelor. La 20 mai 1945, în oraşul Arad, a avut loc o conferinţă foarte restrânsă în cadrul căreia s-a discutat reorganizarea Asociaţiei religioase penticostale şi reeditarea unor reviste intitulate „Vestitorul Evangheliei”. Gheorghe Bradin a fost în fruntea acestei organizaţii, ca preşedinte. Au mai

avut şi alte douã încercãri de reorganizare în Bucureşti, sub denumirea „Creştinii botezaţi cu Duhul Sfânt” şi „Ucenicii Domnului Iisus Hristos”. [47]

La 23 decembrie 1946, se obţine recunoaşterea provizorie a asociaţiei „Biserica lui Dumnezeu Apostolică Penticostalã”, iar celelalte douã la care rãmãseserã puţini membri s-au încadrat în grupul asociaţiei recunoscute provizoriu.

În 1949, cele trei organizaţii penticostale se prezentau astfel:

1. Asociaţia „Biserica lui Dumnezeu Apostolică Penticostalã”;
2. Asociaţia „Creştinii botezaţi cu Duhul Sfânt”;
3. Asociaţia „Ucenicii Domnului Iisus Hristos”.

La 14 noiembrie 1950, prin decretul nr. 1203, s-a primit recunoaşterea juridică: Cultul Penticostal sau „Biserica lui Dumnezeu Apostolică”. [48]

Dupã evenimentele din 1989, când în România s-a instalat un guvern democratic, cultelor religioase care în fostul regim au fost interzise ca ilegale, li s-au acordat deplinã libertate de credinţă

şi manifestare.

Deoarece în perioada comunistã totalitaristã nu au putut să se afirme în viaţa religioasã ducând o existenţă într-o stare latentă, cultul penticostal astãzi are o activitate intensã construind nenumãrate case de rugãciune, propovãduind neîncetat, speculând slãbiciunile oamenilor care din motive diferite aderă la această rãtãcire.

Mişcarea la noi, dar şi în întreaga lume este sprijinitã de numeroase scrieri cu caracter fundamentalist. Numai la noi în ţară pe lângã lucrãrile ce vin din afară de la alte asociaţii penticostale, se tipãresc numeroase reviste, de exemplu: „Flacãra Rusaliilor” care apare la Arad – Sebiş, se fac numeroase traduceri, dupã autori penticostali, ghiduri de evanghelizare et[.

Organizaţii penticostale

Organizaţii de tip penticostal şi organizatori

Penticostalismul după cum se vede a cunoscut o răspândire fulgerătoare în întreaga lume, uneori în paralel cu dezvoltarea bisericilor naţionale. caracterul fără formă şi uneori efemer al mişcării

face dificilă evaluarea sa statistică. Ştiut este faptul că penticostalismul a favorizat incluziunea de tip harismatic în sânul marilor Biserici, cum ar fi Biserica catolică.

Mişcarea penticostală se caracterizează şi prin spontaneitatea sa: fiecare comunitate locală este autonomă şi decide în mod liber oportunitatea aderării la mutiplele federaţii penticostale dintre care cea mai importantă este „Uniţii lui Dumnezeu”. Comunităţile locale sunt la fel de puţin structurate pe plan intern. conferinţele penticostale mondiale se ţin odată la 3 ani. [49]

În legătură cu acest lucru, anul acesta se va ţine în oraşul Bordeaux – Franţa în luna august Conferinţa Penticostală Europeană „Flacăra Europei” (EUROFLAME PEK94). Ea are drept motto apelul: „Rugaţi-vă pentru trezire!”. Locul precum şi programul conferinţei s-a hotărât la Conferinţa de la Versailles din 26 ianuarie 1993. Spicuind din programul conferinţei amintim că participanţii îşi propun:

- convingerea păcătoşilor, atât din biserică cât şi din lume;
- lucrare prin semne, minuni şi vindecări;
- aducerea mulţimilor la pocăinţă şi credinţa în Iisus Hristos;
- transformarea societăţii omeneşti prin puterea Evangheliei (prin campanii de Evanghelizare, atât de frecvente şi pe teritoriul României în ultimul timp);
- aducerea păcii în Iugoslavia. [50]

Anul care vine, deci în 1995, a 17 – a Conferinţă mondială se va ţine în oraşul Ierusalim – Israel, având pe

frontispiciu apelul „Domnul nostru vine!”. Iakob Zopfi, editor al World Penticostal Magazin din Elveţia, vrea să arate într-un articol al său că: „Reîntoarcerea Conferinţei Penticostale Mondiale la Ierusalim este şi o mărturie în acelaşi timp că Domnul nostru vine!”. (de aici reiese şi una din trăsăturile specifice cultului: credinţa în venirea lui Iisus Hristos special pentru a-i mântui pe adepţii acestei secte). [51]

Cu privire la organizarea cultului penticostal în ţara noastră ştim că este alcătuit din adunări, comunităţi şi uniuni, încercându-se uniformizarea. Şeful cultului penticostal a fost Pavel Boghian, preşedintele Comitetului bisericesc penticostal. [52] Astăzi este Iosif Ţon.

După naţionalitate, în ultima vreme, majoritatea credincioşilor majori penticostali sunt români instabil religios la care se adaugă maghiari, germani, ucraineni, ţigani et[. [53]

Conform legilor ţării, Cultul penticostal are dreptul şi la formarea cadrelor pentru cult, având un Seminar teologic înfiinţat în anul 1976 în Bucureşti în Str. Carol Davilla, nr. 81. Face parte şi din organizaţiile mondiale penticostale, primind delegaţii străine, reprezentanţii săi participând la întrunirile de peste hotare în cadrul cultului lor. [54]

O caracteristică a cultului penticostal, ca de fapt toate grupările neoprotestante este libertatea personală ce o au adepţii de a interpreta textele biblice şi de aici diversitatea. Observăm că dizidenţele din sânul cultului este o dovadă a instabilităţii lor.

Organizaţii dizidente penticostale în România

- Prin anul 1929, în cadrul „Bisericii lui Dumnezeu apostolice” care funcţiona la Arad, ca asociaţie religioasă şi era condusă de Gheorghe Bradin (1895 – 1962) – s-a constituit o dizidenţă, noua grupare intitulându-se „Creştinii botezaţi cu Duhul Sfânt”. Avea sediul în

Bucureşti şi era condusã de Sodey Alexandru (venit din Ungaria), Isbaşa Alexandru (Lugoj), Bodor Eugen şi Ion Cojocaru (Bucureşti). [55]

• În scurtã vreme din ramura din Arad s-a desprins o nouã fracţiune care s-a intitulat

„Ucenicii Domnului Iisus Hristos" şi era condusã de Ioan Popa din Sebiş (Arad) şi Ioaneş Crişan. Gruparea îşi avea sediul la Bucureşti, iar adepţii acesteia practicau: simplitatea în îmbrăcãminte, rugãciuni de noapte (ore de stăruinţă) şi glosolalia.

În cazul botezării n-aveau pretenţii în pregătirea candidatului, refuzau înscrierea în registrele de evidenţă a membrilor, nu acceptau în anturajul lor pastori de la alte culte şi refuzau orice relaţie cu organele de stat. [56]

Aceşti „predicatori" din grupările dizidente propagă un bigotism exagerat, fiind permanent în căutare de „adevăr şi luminã", desfăşurând o susţinutã activitate de suspiciune faţă de cominităţile din care s-au rupt. Acestor grupări li s-au adãugat mulţi fanatici şi bolnavi religioşi, în general.

În cadrul Cultului Penticostal numai în 1987 au fost identificate pe raza a 17 judeţe mai multe grupări dizidente, astăzi depăşind numărul de răspândire, având reprezentanţi şi titluri, altele fără. [57]

Dar indiferent de titulatura ce o dau grupării din care fac parte, dizidenţii penticostali au puncte de doctrinã şi practici comune, cu un pronunţat caracter fanatic.

Dizidenţii susţin că ei posedă botezul cu Duhul Sfânt şi cu foc, aşa cum l-au avut în ziua Cincizecimii (Rusalii).

Mulţi susţin că au darul vorbirii în limbi ca rezultat al acţiunii Duhului Sfânt. Momentul este marcat de căderea lor în transă ca urmare a unor posturi prelungite şi rugãciuni istovitoare din care cauză cei mai puţin rezistenţi încep să bolborosească cuvinte neînţelese, fără sens.

Penticostalii dizidenţi practică pe scară largă prorocirea. Ei se deosebesc de cultul propriu-zis şi prin

alte manifestări: sunt mai rigorişti, ţin posturi îndelungate pentru a se „pocăi” şi a trece mai curaţi în viaţa veşnică; nu admit frecventarea instituţiilor de cultură (teatrul, cinematograful), case de cultură şi sunt împotriva mijloacelor moderne de informare: radio, TV., presă. Acestea – spun ei – propagă idei demonice, de laudă la adresa fiarei (fiara în concepţia lor se identifică [u Biserica Ortodoxă, cu celelalte culte, cu Statul). „Adevărul vieţii este numai Biblia”. Despre cultul penticostal, dizidenţii afirmă că odată cu recunoaşterea sa de către stat, acesta a abdicat de la principiile evanghelice.

Membrii grupărilor dizidente folosesc o îmbrăcăminte neglijentă: bărbaţii nu poartă cravată, unii îşi lasă mustaţă şi împreună cu femeile din grup sunt obligaţi să poarte îmbrăcăminte de culoare închisă.

Unii dintre ei nu apelează la serviciile medicale, nici chiar în cazuri grave, susţinând că ei se vor vindeca numai prin rugăciuni. Întrunirile lor au loc fie în adunări programate în case, fie în familie. Pun mare accent pe atragerea tineretului, cu scopul de a-l scoate de sub influenţa „preocupărilor lumeşti” şi a-l îndrepta exculsiv pe calea studiului biblic. [58]

Dizidenţele fundamentaliste fiind încurajate astăzi de oficine străine cu mijloace materiale consistente, primesc în adunările lor şi alţi adepţi nemulţumiţi de asistenţa religioasă a slujitorilor legali.

Între aceste grupări amintim trei dintre ele, care sunt şi cele mai importante:

1. Biserica Apostolică de ziua a 7-a sau Penticostalii de ziua a şaptea

• Gruparea avea drept conducător pe Ioan Boer, din satul Valea Florilor comuna Ploşcoş, judeţul Cluj. Acesta era căsătorit având 8 copii şi fusese membru al cultului greco-catolic. În anul 1931 a devenit penticostal.

În decursul timpului, dând o interpretare Bibliei ajunge la concluzia că nu se respectă unele practici şi sărbători prevăzute în Vechiul Testament şi nu păstraează

regimul alimentar prescris acolo.

Revenind de pe front – unde a trecut prin multe încercări care „i-au întărit credinţa”, încă din perioada anilor 1945 – 1960 Ioan Boer a practicat un intens prozelitism, fiind şi zdruncinat sufleteşte, reuşind să atragă diferiţi credincioşi penticostali excluşi din cult, sau dintre cei care nu s-au încadrat în cultul legal.

A luat legătura după 1950, cu alte elemente dizidente din judeţele Cluj, Hunedoara, Maramureş, Suceava, Caraş-Severin, Arad et[., în vederea lărgirii grupării şi pentru întocmirea unor memorii în scopul recunoaşterii lor drept cult.

Deoarece gruparea respectivă nu avea nimic comun cu noţiunea de cult, nu se putea pune problema recunoaşterii acestor calităţi, neîntrunind niciuna din condiţiile recunoaşterii: existenţa unei credinţe unitar mărturisită în mod statornic şi public de un număr suficient de adepţi, cât şi exteriorizarea acestei credinţe printr-un ansamblu de practici constituente într-un ritual unitar şi stabil. După anul 1968, gruparea a încercat să se încadreze în cultul penticostal, cu condiţia ca membrilor ei să li se permită continuarea practicilor proprii. A încercat să fuzioneze şi cu cultul adventist de ziua a şaptea, în aceleaşi condiţii.

Să vedem care sunt totuşi condiţiile specifice ale acestei grupări la care ea ţine atât de strict:

- Ioan Boer a enunţat:

— Păstrarea sărbătorilor înscrise în Vechiul Testament;

— Folosirea sâmbetei ca zi de odihnă;

— Însuşirea regimului alimentar prescris în Vechiul Testament;

— Abţinerea de la consumul băuturilor alcoolice;

— Credinţa în Iisus şi în Evanghelie.

- ca ritual – se dau binecuvântări la naştere şi se citesc texte din Biblie la înmormântări. Serviciile lor religioase constau din adunări pe grupuri şi citirea unor

pasaje din Biblie pe care apoi le tãlmãcesc, adunãrile se fac sâmbãta. Administrează lunar Cina Domnului.

• organizatoric – adunarea îşi alege un prezbiter care dă binecuvântãrile, conduce adunãrile, administrazã Cina.

• practici cunoscute – în zilele de Paşti, Rusalii şi Sãrbãtoarea Corturilor se strâng obiecte de îmbrãcãminte şi produse alimentare de la credincioşi, se duc în faţa adunării şi se împart celor nevoiaşi din localitate sau veniţi din alte pãrţi. [59]

În afară de Ioan Boer, astãzi au fost identificaţi drept conducãtori locali Rotaru Vasile din Luduş (Mureş); Ilie Iureanu din Turda; Tatu Teodor din satul Bolduş, comuna Ceanu Mare, judeţul Cluj; Balint Gheorghe din Arad; Căruntu Constantin din Hunedoara; Render Ilie din Câmpia-Turzii; Varvara Sandu din Valea Jiului et[. [60]

2. Biserica lui Dumnezeu cea botezatã cu Duhul Sfânt (universaliştii)

Mişcarea a apărut şi s-a dezvoltat în ultimii 10 ani. În prezent, numãrul adepţilor a crescut. Sunt răspândiţi în mai mult de 12 judeţe, cei mai mulţi aflându-se în judeţele Suceava, Arad, Caraş-Severin. Fondatorul mişcării este Victor Chirilã din Arad, înlocuit în februarie 1978 cu Virgil Popa din Bucureşti (fost puşcăriaş, condamnat pentru fals şi uz de fals, dar care s-a „întâlnit" cu Domnul). În cadrul grupării s-au conturat până în prezent unele concepţii şi practici zise religioase destul de periculoase.

Astfel membrii grupării exclud sub orice fel de formã controlul statului asupra credincioşilor şi asupra vieţii religioase în general, afirmã cã fiecare grup are nevoie sã-şi aleagã conducãtorii şi pastorii în mod liber, fãrã ca aceştia sã mai primeascã recunoaşterea din partea statului; pretind cã supunerea faţã de autoritatea de stat sã se manifeste doar din punct de vedere social-material; credincioşii sã-şi plãteascã impozitele, contribuţiile, sã se prezinte la încoporări, copiii lor sã urmeze

şcoala, dar dreptul de control al statului sã se opreascã „la uşa bisericii"; consideră cã în adunare poate

predica orice persoanã, indiferent de unde provine şi orice doctrinã prezintã; declară că prorocirile, tãmãduirile şi vedeniile trebuie să fie predicate liber şi de către orice credincios; botezurile să fie oficiate în ape curgãtoare; cele făcute în baptistier nu sunt biblice; – nu acceptă niciun

fel de reglementare a serviciilor religioase, acestea putând ava loc în orice zi şi la orice oră; sumele de bani colectate de la credincioşi să fie folosite potrivit necesităţilor, fără niciun fel de evidenţă financiar-contabilă; cer ca membrii grupării să nu aibă niciun fel de educaţie laică, fiindu-le interzisă folosirea radioului, a televiziunii, vizionarea spectacolelor de teatru şi cinema etc. [61]

Adepţii grupării „Universaliste” îşi motivează ruptura de cultul penticostal prin aceea că:

- botezurile făcute în numele Sfintei Treimi nu au nicio valoare, fiind admise numai cele efectuate în numele lui Iisus Hristos;
- rânduielile din cultul penticostal nu sunt biblice, ci impuse de oameni;
- conducerea cultului „îi omoară” pe proroci (în sensul că nu permite prorocirea oricui, oriunde şi în orice vreme), pastorii nu trăiesc o viaţă biblică, iar predicile lor au deviat de la adevărata credinţă.

„Universaliştii” câştigă noi adepţi folosindu-se de fanatismul unor adepţi penticostali şi speculând la maximum nemulţumirile unora dintre ei determinate de nesatisfacerea unor cereri privind înfiinţarea de noi culte, aprobarea unor construcţii şi achiziţii de imobile necesare cultului etc.

În ultima vreme, au „redeschis”, în mod ilegal, unele case de rugăciuni arondate din 1961, au înfiinţat noi comunităţi etc., şi au la dispoziţie o întreagă reţea de pretinşi pastori, diaconi, prezbiteri „unşi” de către Popa Virgil, acesta asumându-şi rolul de „mare prezbiter”.

Recent, „universaliştii” din comunele Putna, Volovăţ, din oraşul Câmpulung Moldovenesc (jud. Suceava),

precum şi cei din municipiul Arad, au organizat botezuri de propagandã în rândurile credincioşilor sectari din localităţile respective.

Periculozitatea activităţii grupării „universaliste” constã în faptul cã „metodele” ei de lucru – prorocirile, tãmãduirile, orele de stãruinţă, botezurile la râu etc., sunt preluate de adepţii altor culte neoprotestante pentru contramãsuri.

Botezurile în masã a unor credincioşi ortodocşi nemulţumiţi de activitatea misionară a preoţilor trebuie să dea de gândit autorităţilor bisericeşti şi organelor locale ale puterii de stat.

Cea mai mare influenţă însã o are gruparea aceasta „universalistã”, în rândul credincioşilor cultului penticostal. Astfel, tot mai multe comunităţi au preluat unele practici ale acestora. Tot ca o influenţă a activităţii grupãrilor „universaliştilor” – apariţia, construirea şi existenţa în cadrul cultului

penticostal, a numeroase case de rugãciune deschise fãrã nicio autorizaţie. Aceste case ilegale aparţin unor grupãri de credincioşi care observând cã de câţiva ani, comunităţi „universaliste” funcţionează fãrã nicio restricţie, înfiinţează şi redeschid şi ei astfel de case de adunãri vãzându-se depăşiţi şi pierzând adepţi.

În mod asemãnãtor au procedat şi grupe de adepţi aparţinând cultelor baptiste, adventiste de ziua a şaptea şi creştinii dupã Evanghelie, mai ales dupã 1989, iar credincioşii ortodocşi privesc uimiţi răspândirea şi inundaţia prozelitismului fundamentalist. [62]

3. Gruparea „al 13-lea Apostol” sau „Penticostalii negrii” (Gruparea lui Moise Ursu) Gruparea aceasta a apărut în anii 1970 şi astãzi are aderenţi mai ales în judeţele Timiş, Arad.

Bihor, Hunedoara, Caraş-Severin etc.

Conducãtorul ei este Moise Ursu din Timişoara.

Caracteristicile noului crez şi practicilor „adevărate” ale adepţilor sunt urmãtoarele:

• intensificarea „vorbirii în limbi” şi fac prorociri susţinând că au „glasul Domnului”;

• sub influenţa Duhului Sfânt, fiecare membru face noi „descoperiri” pentru ceilalţi;

• sunt adepţii învierii imediate a acelora care mor, dintre ei;

• în permanenţă sunt în aşteptarea „unei mari lucrări” din partea Domnului care le va arăta că membrii grupării sunt „poporul ales”;

• refuză căsătoria, iar celor căsătoriţi le sunt interzise relaţiile dintre soţi;

• afirmă că posedă pe Duhul sfânt şi-l pot da tuturor prin atingere;

• membrii grupului au renunţat la prenume şi se numesc între ei după denumirea apostolilor: fratele Petru, fratele Pavel, fratele Ioan etc.

• unii influenţaţi de encratiţi şi vechile secte ruseşti, practică mutilarea pentru a nu se căsători (cazurile de la Anina şi Caransebeş);

• atât bărbaţii cât şi femeile poartă îmbrăcăminte de culoare închisă – de preferinţă neagră. Bărbaţii poartă şi bărbi, afirmând că sunt aleşii duhului şi că mustaţa „este descoperită de Dumnezeu”.

La toate cele trei dizidenţe fundamentaliste, se observă în ultima vreme participarea intensă a unor „bulibaşi” cu întreaga comunitate de ţigani ceea ce prezintă un real pericol pentru unitatea naţională specifică românilor de două milenii. [63]

În cadrul cultului penticostal se manifestă şi alte curente dizidente care, pe plan local, au luat diferite denumiri, cum ar fi:

a.” Creştinii liberi” – grupare construită de Para Iosif din Sighetul Marmaţiei, cu aderenţi în judeţele Maramureş, Satu-Mare, Bihor, şi Bistriţa-Năsăud; [64]

b.” Misiunea populară liberă” – grupare cu aderenţi în oraşul Cugir, judeţul Alba şi condusă de Henric Matei. Ca specific, gruparea insistă pentru necesitatea celui de

al doilea botez pentru toţi credincioşii; admit ca fiinţă supremã doar pe Dumnezeu şi neagã rolul lui Iisus şi al Duhului Sfânt (sunt antitrinitari); propagã ideea unirii tuturor credincioşilor creştini într-o singură adunare pentru a căpãta forţă şi trãire în disputa cu alţii. Se pare că această grupare are un centru coordanator în Austria. [65]

Indiferent însă de ce denumiri ar purta, toate grupãrile religioase, aparţinând sau rupte de cultul penticostal, manifestã unele trãsãturi comune şi anume au tendinţa de a intensifica viaţa religioasã prin introducerea unor practici de cult religios fanatice, caracterizate prin posturi şi rugãciuniândelungate, extinderea „glosolaliei” şi a prorocirilor sub pretinsa inspiraţie a Duhului Sfânt; toate grupãrile neagã dreptul de supraveghere şi control al statului, acuzã conducerea cultului de „trãdare” a adevăratei credinţe; conducãtorii tuturor grupãrilor dizidente cer aderenţilor să nu folosească mijloacele culturale ale lumii care sunt considerate de către ei satanice, indiferent de forma sub care li s-ar prezenta, să trãiască izolaţi, refuzând orice contact mai ales cu ateii.

Scrieri fundamentale

În dorinţa sa de a se lega direct cu entuziasmul primei comunităţi creştine, penticostalismul a recunoscut autoritatea absolutã a Scripturii în viaţa creştinilor. Biblia este în general cititã într-o perspectivã fundamentalã, cu un interes particular pentru pasajele constând în efuziunea Spiritului, însoţitã de semne şi minuni ca fenomene supranaturale ce însoţesc vestirea Evangheliei. [66]

DOCTRINÃ

Specificul doctrinei penticostale

„Popor penticostal, ascultã vocea Duhului Sfânt. Este o voce liniştitã subţire, blândã, care comunică {u duhul nostru – ne învaţă, ne conduce, ne corectează, ne încurajează, ne linişteşte, ne propulsează, luminându-ne minţile şi dându-ne putere”.

Am început expunerea despre doctrina acestui cult cu un îndemn publicat în Word Penticost Magazin, [67] pentru a-l avea drept laitmotiv la cele ce urmează, privind trăsăturile-i specifice:

• Dumnezeu Duhul Sfânt – este locţiitorul Domnului Iisus pe pământ, coborându-Se din cer, de la Tatăl, în ziua de Cincizecime.

• Îngerii – sunt făpturi duhovniceşti create de Dumnezeu, fără păcat şi puse în slujba Sa.

• Diavolul sau Satana – sau „Lucifer al aurorei”, mândrindu-se că este căpetenia îngerilor care

şi-au părăsit locul, a căzut. El înşeală întreaga lume, este ucigător, ispititor, înşelător, pârâtor şi mincinos. El a fost biruit prin jertfa Domnului Iisus Hristos şi moartea Lui şi a îngerilor Lui, este aruncarea în iazul cel de foc şi chinuirea lor în veci (Isaia XIV, 12,14; Iuda VI; Apocalipsa XIII, 9; Evrei II, 14; Matei XXV, 41; Apocalipsa XX, 10).

• Crearea omului şi căderea în păcat – omul a fost creat de Dumnezeu, bun, drept şi liber. El a fost înşelat de satana şi a căzut în păcat.

• Harul lui Dumnezeu – Harul este bunătatea şi dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, pe care a arătat-o prin Domnul nostru Iisus Hristos, faţă de cei păcătoşi. Nimeni nu se poate mântui prin propriile sale fapte sau binefaceri şi nici prin faptele legii Vechiului Testament, ci numai prin Harul lui Dumnezeu.

• Pocăinţa – este un ordin al Domnului Iisus. ea înseamnă întoarcerea la Dumnezeu de pe căile rătăcite, căinţa pentru viaţa trăită în păcat şi necunoştinţă de Dumnezeu şi rupere cu păgânitatea şi cu poftele lumeşti.

• Naşterea din nou – Numele acelora care sunt născuţi din nou sunt scrise în Cartea vieţii.

• Iertarea – este un atribut dumnezeiesc, prin care se dovedeşte bunătatea lui Dumnezeu faţă de oameni păcătoşi care s-au întors la El. Pentru ca cel păcătos să poată primi iertarea, trebuie să

mărturisească, să părăsească şi să roage pe

Dumnezeu să-l ierte. Odată păcatul iertat, păcătosul se simte fericit şi uşurat.

• Sfinţenia – înseamnă despărţirea cu totul de păcat şi pus pentru Dumnezeu.

• Rugăciunea – este legătura directă a omului cu Dumnezeu; totodată, şi cea mai adâncă expresie a dorinţei după El. [68]

BOTEZUL

a. Botezul în apă – este poruncit de Domnul Iisus Hristos. acest botez îl oficiază pastorii pentru cei care cred. El este un simbol al morţii fără de păcat şi al învierii la o viaţă nouă. Oricine crede în Domnul Iisus, potrivit Evangheliei depline, urmează a fi botezat în apă, în numele Tatălui, al Fiului şi al Duhului Sfânt.

Botezul în apă se poate primi înainte şi după primirea botezului cu Duhul sfânt. El se oficiază prin scufundare în apă o singură dată, iar în cazul când prima dată nu s-a oficiat după Cuvântul lui Dumnezeu, se poate administra a doua oară.

Copiii credincioşilor se botează la etatea când pot să înţeleagă singuri că Domnul Iisus Hristos este Mântuitorul lor personal. Ei sunt admişi la casa de rugăciuni spre a fi binecuvântaţi.

b. Botezul Duhului Sfânt – este îmbrăcarea celor născuţi din nou cu putere de sus, pentru ca ei să poată rezista ispitelor şi încercărilor, pe de o parte, iar pe de altă parte, să poată mărturişi Evanghelia prin puterea lui Dumnezeu.

Botezul cu Duhul Sfânt se poate primi atât prin punerea mâinilor, cât şi fără acestea, atât înainte de botezul în apă, cât şi după primirea lui. [69]

CINA DOMNULUI

Este al doilea aşezământ, ca formă exterioară, în Biserica lui Dumnezeu. Ea este instituită de însuşi Domnul

Iisus Hristos, prin întemeierea legãmântului nou. Cina Domnului se compune din pâine nedospitã (azimã) şi rodul viţei, nefermentat (vin dulce – must). Cei ce împărtăşesc din această cinã a domnului trebuie ca mai înainte să-şi facă o amănunţitã cercetare de sine, căci cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie, mănâncă şi bea pentru condamnarea sa. Ea reprezintã jertfa trupului şi vãrsarea sângelui Domnului Iisus Hristos, pentru pãcatele noastre.

Cina Domnului se sãvârseşte ori de câte ori este posibil, fãrã deosebire de zi sau datã. După Cina Domnului urmeazã spălarea picioarelor unul altuia (Matei XXVI, 28; I Corinteni XI, 23 – 29; Ioan XIII, 13 – 17). [70]

• Căsătoria – este legãtura dintre un bãrbat şi o femeie, prin care cei doi devin un trup. Ei primesc binecuvântarea Bisericii. Cuvântul lui Dumnezeu opreşte legarea în căsătorie a unui credincios ca altul necredincios.

Se poate dezlega căsătoria când cealaltã parte a căzut în adulter dovedit. Recăsătoria este permisă de Cuvântul lui Dumnezeu atunci când unul din cei doi a încetat din viaţă. [71]

• Darurile Domnului

1. *Darurile duhului* – sunt în numãr de nouã, daruri pe care El le împarte credincioşilor, după cum voieşte. Darurile duhovniceşti ajutã propovãduirea Evangheliei depline. Nu toţi credincioşii posedã astfel de daruri, însã toţi credincioşii sunt îndemnaţi a le reuni şi a umbla pe calea cea mai aleasã a dragostei;

2. *Vindecãrile divine* – Biblia aratã că bolile sunt urmarea pãcatului. Chiar dacă nu ar fi pãcãtuit cel bolnav, boala este o urmare a căderii primului om. Astfel, vindecarea intră, pentru cei care cred, în acelaşi plan de mântuire ca şi iertarea pãcatelor. De aceea, Biblia prevede că în caz de boalã, credincioşii pot chema pãstorii Bisericii să se roage pentru ei, ungându-i cu „untdelemn în numele Domnului”.

Credincioşii nu au dreptul să se lase consultaţi de

medici, în caz de boalã. Ei sunt datori să se supunã prevederilor sanitare din Biblie (Geneza III, 16; Deuteronom XXVIII, 15 – 62; Matei VIII, 1617; Iacov V, 14 – 15; Marcu II, 15 – 17). [72]

• Biserica lui Dumnezeu – este „adunarea celor chemaţi". În înţelesul Scripturii, ea este universalã şi include în sânul ei toţi credincioşii timpurilor trecute şi prezente... Menirea Bisericii este de a vesti cuvântul lui Dumnezeu şi de a ajuta pe credincioşi să înfăptuiască în viaţa lor roada Duhului Sfânt. În sânul ei, Duhul sfânt îşi desfăşoară lucrarea ca pe timpul apostolilor. [73]

• Slujbele duhovniceşti în Biserică – Biserica a rânduit diferiţi slujitori, care, mãcar că se deosebesc prin serviciul pe care îl fac, aparţin alãturi de ceilalţi credincioşi, aceluiaşi corp spiritual. Dintre aceşti slujitori fac apret pastorii şi diaconii. Cei aleşi în aceste slujbe trebuie să aibã calităţi

deosebite prin care să se distingã de ceilalţi membri. Înainte de a fi trimişi în lucrare, ei trebuie să fie „ordinaţi" prin punerea mâinilor şi prin rugãciune. [74]

• Disciplina în Biserică – Fiecare membru este dator şi obligat de Cuvântul lui Dumnezeu să primească tot felul de îndemnuri, mustrări şi chiar punere sub disciplinã, în cazul în care se abate de la morala adunării şi de la învăţătura sãnãtoasã a Evangheliei depline. Disciplina nu are alt scop decât să ridice pe cel căzut sufleteşte şi să menţină în Biserică autoritatea moralã. [75]

• Ziua de odihnã – este Duminica, ziua în care s-au adunat la rugãciune creştinii primitivi. [76]

• A doua venire a Domnului Iisus Hristos – Domnul Iisus Hristos, a înviat din morţi şi s-a înãlţat la ceruri, va reveni din nou pe pãmânt, pentru a-şi „rãpi" Biserica şi a o duce în odaia de nuntã, pregãtitã în ceruri.

La arãtarea Domnului, morţii în Hristos vor învia, apoi cei vii care vor fi rãmas, vor fi rãpiţi toţi împreunã cu El, în nori, ca să întâmpine pe Domnul în vãzduh.

Cu aceeaşi sfinţi rãpiţi la ceruri, Domnul Iisus Hristos

va reveni din nou pe pãmânt, unde va întemeia împărăţia Sa de 1.000 de ani, în acest timp tot pãmântul va fi stăpânit de o pace desăvârşitã, cruzimile şi războaiele vor fi înlăturate. În acest timp, Satan va fi legat. La sfârşitul domniei Domnului Iisus Hristos, de o mie de ani, Satana va fi dezlegat din închisoarea sa şi va căuta din nou să înşele neamurile, căutând să smulgã împărăţia din mâna Domnului, dar neizbutind va fi aruncat în iazul cel de foc. Dupã aceasta vor învia cei morţi în pãcat; va începe marea judecatã a lui Dumnezeu, când toate neamurile vor fi adunate să fie judecate şi să-şi primească fiecare om răsplata, dupã binele sau răul pe care l-a făcut când trãia în timp. Drepţii vor merge la viaţa veşnică, iar nelegiuiţii la chin veşnic. Dupã judecatã, Dumnezeu va crea un cer nou şi un pãmânt nou, în care va locui neprihãnirea, va începe viaţa veşnică. [77]

• Autoritatea statului – este rânduitã de Dumnezeu, pentru pãstrarea ordinii şi liniştii publice.

şi pentru conducerea ţării şi binele poporului. „Cine se împotriveşte, se împotriveşte poruncii lui Dumnezeu”. Credincioşii plătesc impozitele şi taxele care le cad în sarcinã şi satisfac stagiul militar în orice timp. Credinţa lor nu-i împiedică să fie în slujba statului. [78]

• Jurãmântul – este acceptat în faţa instanţelor judecãtoreşti şi în faţa instanţelor militare. Sunt cu desăvârşire interzise orice fel de jurãminte în afară de cele cerute de autorităţi, fiind declarate

şi socotite ca jurãminte deşarte. [79]

Cele mai sus prezentate sunt înscrise şi în Mărturisirea de credinţă a cultului penticostal, dar ceea ce este cu adevărat specific „pocãiţilor” fundamentalişti este „Revelaţia deschisã” adică „legãtura” lor directã cu duhul şi legat de aceasta, vorbirea în limbi (glosolalia) şi tâlcuirea celor „descoperite” în aceste momente. [80]

• Revelaţia deschisã: – constã de fapt în negarea activităţii Mântuitorului, pe de o parte, iar pe de alta, limitarea slujirii Sale. Ei consideră pe Duhul Sfânt

creatură, nu o forţă, o putere sau o influenţă a unei persoane. „El este o fiinţă care posedă un corp spiritual la fel ca Dumnezeu – Tatăl”. Duhul sfânt posedă în nume personal. El nu este „Duh Sfânt” ca şi când ar fi vorba de o singură parte a divinităţii, sau o energie oarecare a Dumnezeirii. „Duhul Sfânt posedă însuşiri personale...”. El îşi desfăşoară activitatea în vremea noastră cum făcea şi cu secole în urmă. El se descoperă nu numai comunităţii ci şi fiecărui credincios în parte. Îi învaţă să grăiască în limbi străine, îi învaţă cum să se roage.

„Spiritul” credincioşilor trebuie lăsat liber să se roage lui Dumnezeu după cum inspiră Duhul Sfânt. Ca persoană Duhul Sfânt îndeplineşte următoarele funcţii:

— Învaţă (Luca XII, 12; Ioan XIV, 26);

— Vorbeşte (Matei X, 20; Marcu XIII, 11);

— Mijloceşte pentru credincioşi (Romani VIII, 26 – 27);

— Inspiră (II Petru I, 21);

— Convinge de păcat (Ioan XVI, 7 – 8). Duhul Sfânt mai prezintă o triplă importanţă:

a.” El este o parte din revelaţia divină, care a transmis Biblia în calitate de autor al ei”;

b. El este în perioada actuală cel care face legătura între cer şi pământ;

c. El este cel care administrează problemele Bisericii pe care o pregăteşte spre a o înfăţişa înaintea lui Iisus Hristos la a doua venire”. [81]

Astfel grupurile penticostale având permanent pe Duhul sfânt cu ei, „retrăiesc” clipe binecuvântate, ca primii creştini în „odaia cea de sus” (Fapte I, 3). Simbolurile Duhului Sfânt sunt cuprinse în paginile Bibliei. F.E. Marsh grupează simbolurile comparându-le cu:

1. Natura neînsufleţită: aer, apă, pământ, ulei, vin, sare, arvună, sigiliu;

2. Natura animală: porumbel;

3. Viaţa noastră şi însuşiri umane: Degetul lui Dumnezeu, pastorul, numărul şapte, avocat, voce,

frumuseţe, nevinovăţie, răbdare, sinceritate;

Duhul Sfânt este socotit de fundamentalişti secretul tuturor binecuvântărilor:

1. Respiraţia: vântul, secretul vitalităţii – viaţa;
2. Roua: apa, ploaia, secretul satisfacţiei – setea; frumuseţea, flori, fertilitate, recolte;
3. Uleiul: secretul bucuriei – fericire;
4. Focul: secretul luminii – cunoştinţa, căldura – dragostea, puterea – cucerirea.

Duhul Sfânt face ca din inima credincioşilor să curgă adevărate râuri de apă vie (Ioan, VII, 38). Adepţii „pocăiţi" despart conlucrarea Sfintei Treimi, izolează pe Sfântul Duh de calitatea de „mângâietor".

Faţă de aceasta, învăţătura ortodoxă a fost clară întotdeauna: prin Iisus Hristos s-a încheiat descoperirea directă a lui Dumnezeu. „Revelaţia supranaturală – peste înţelegerea noastră – s-a încheiat prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, iar Revelaţia naturală tot prin El, fiind noul Adam, om desăvârşit – fără păcat – şi Dumnezeu adevărat. [82]

DARUL FELURITELOR LIMBI

Penticostalii afirmă următoarele:

• Vorbirea omenească este o emanaţie a spiritului omenesc, graiul omenesc se deosebeşte de toate manifestările celorlalte veţuitoare. Structura ordonată a limbajului a făcut posibilă întocmirea unor studii gramaticale care au descoperit legi precise ce stau la baza fiecărei limbi. Graiul izvorăşte din adâncul fiinţei omului. Tot în acest spirit aşează Duhul Sfânt darul feluritelor limbi, ca semn iniţial al botezului cu Duhul Sfânt.

Prin „darul" feluritelor limbi, se înţelege, vorbirea supranaturală prin care adeptul pocăit „înzestrat" cu acest dar, vorbeşte într-o limbă pe care niciodată nu a învăţat-o; ea este o vorbire a Duhului Sfânt. El simte prezenţa puterii

lui Dumnezeu, ca efectul unui curent electric, însoţit însă de o bucurie dulce care îi inundă întreaga fiinţă. Această stare de înălţare sufletească provoacă în viaţa credinciosului schimbări morale profunde.

Darul vorbirii în diferite limbi se manifestă prin intermediul duhului nostru, care întrebuinţează organele vocale ca exprimare. Exprimarea se poate face fie într-o limbă omenească, cunoscută de cineva dintre ascultători, fie necunoscută. Ea poate fi şi o limbă necunoscută pe pământ (o limbă moartă, care nu se mai vorbeşte); mai poate fi şi o limbă „îngerească":

1. Este un semn personal al botezului cu Duhul Sfânt şi o dovadă a primirii lui;
2. Îi oferă posibilitatea de a se ruga, de a lăuda pe Dumnezeu, „cu Duhul", realizând rugăciuni la cel mai înalt grad de părtăşie cu Dumnezeu;
3. Se zideşte pe sine printr-o proaspătă întâlnire cu Domnul;
4. Este un semn pentru alţii, fiind însoţit de tălmăcirea sub ungerea Duhului. [83]

3. Darul tălmăcirii limbilor – tălmăcitorul rosteşte la început primele cuvinte ale interpretării; pe măsură ce va vorbi va primi şi restul tălmăcirii. Deci, tălmăceşte nu ceea ce gândeşte el sau presupune că ar trebui spus, ci ceea ce primeşte de la Domnul prin darul tălmăcirii.

Realitatea şi înţelegerea glosolaliei. A existat în primele veacuri şi se transmite şi astăzi, dar numai prin darurile Sfântului Duh prin Sfintele Taine şi îndeosebi prin Taina Mirungerii.

Limbile „grăite" de posedaţi nu sunt altceva decât nişte bolboroseli ce produc ilaritate, milă şi compătimire şi multe altele. [84]

Practica religioasă

Cea mai mare libertate domneşte în organizarea reuniunilor penticostale. Cina Domnului şi Botezul (în general prin scufundare şi fiind rezervat doar adulţilor) fiind pur simbolice, citirea Bibliei

şi rugăciunea (înţelegându-se şi „rugăciune în limbi")

ocupã locul primordial şi abundã deseori în manifestări extatice. Comunităţile penticostale mai vechi au adaptat un embrion de liturghie. [85]

Mijloace de propagare şi difuzare a cultului

Pe lângã numeroasele cărţi specifice cultului venite din Vest şi difuzate prin intermediul bibliotecilor creştine „Emanuel" deschise în mai toate oraşele mari, la noi cultul penticostal pe lângã vechile apariţii şi aici amintim:

- revista lunară „Buletinul Cultului Penticostal" – care apare neîntrerupt din anul 1953 sub conducerea unui comitet;
- numeroase cărţi de cult:

— „Harfa Bisericilor lui Dumnezeu", ajunsã la a 9-a ediţie, Bucureşti 1992;

— „Îndrumãtorul pastorului", Bucureşti 1976;

— „Biserica lui Dumnezeu cea Apostolică", Bucureşti 1980;

— „Zidind pe temelii trainice" Bucureşti 1993.

- mărturii de doctrinã penticostalã:

— „Pneumatologia", Bucureşti 1976, au apărut şi nenumărate traduceri dupã autori penticostali strãini;

— „Hristos şi Biserica Sa", de Hamilton Smith;

— „Duhul este o Persoanã Divinã", de H.L. Heijkoop, etc.

În afară de acestea menţionãm nenumărate cărţi de cântări religioase şi reviste pentru tineretul penticostal şi nu numai:

— „Flacãra Rusaliilor", Arad (Sebiş) 1990, etc. [86]

Critica din punct de vedere ortodox a practicilor şi doctrinei penticostale

Dupã cum am vãzut mai sus, din punct de vedere dogmatic, penticostalii nu se deosebesc de celelalte erezii protestante. Se deosebesc numai prin aceea cã, precum susţin ei, primesc un botez deosebit al Duhului Sfânt, între care acela al grãirii în limbi, cum am arãtat. Dar toate celelalte secte evanghelice îi socotesc eretici.

Vom încerca în cele ce urmează să dăm la iveală rătăcirile penticostalilor în raport cu adevărul ortodox în scopul întăririi celor care, poate din neştiinţă, sunt primejduiţi să cadă în cursele acestei erezii.

- Ce cred penticostalii despre darurile Duhului Sfânt?

Ei susţin că există două botezuri: botezul cu apă şi botezul cu Duhul Sfânt. Cred şi învaţă că nu toţi creştinii au Duhul Sfânt chiar dacă au fost botezaţi cu apă. Se vede aceasta din faptul că cine a primit Duh Sfânt a primit şi daruri speciale, între care, îndeosebi, darul grăirii în limbi. [87]

- Ce ne învaţă Sfânta Scriptură?

Există un singur botez „în apă şi în Duh".

Domnul Hristos. Vorbind Domnul lui Nicodim despre naşterea de sus a omului, zice: „Amin, amin zic ţie; dacă cineva nu se naşte din apă şi din Duh, nu poate intra în împărăţia lui Dumnezeu" (Ioan III, 5). Şi arătând ceea ce urmează din aceasta, adaugă: „Cel născut din trup trup este şi cel născut din Duh duh este" (Ioan III, 6). Aici, Domnul învaţă pe Nicodim că omul, de la început, când se botează, primeşte pe Duhul Sfânt. Nu există două botezuri deosebite: unul cu apă şi unul cu Duhul Sfânt.

Sf. Apostol Pavel, scriind către Corinteni, zice: „Pentru că într-un Duh ne-am botezat noi toţi, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi şi toţi la un Duh ne-am adăpat" (I Cor. XII, 13).

Aici Ap. Pavel accentuează că toţi Corintenii erau botezaţi cu apă şi cu Duh.

- Tot omul care crede drept are Duhul înfierii

Apostolul Pavel susţine că omul nu poate primi înfierea fără Duhul Sfânt: „Pentru că n-aţi primit iarăşi un duh al robiei, spre temere, ci aţi primit Duhul înfierii, prin care strigăm: Avva! Părinte!". „Şi, pentru că sunteţi fiii, a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre, care strigă: Avva, Părinte!" (Gal. IV, 6)

Apostolul Pavel scrie că tot credinciosul are pe Duhul

Sfânt: „Numai aceasta voiesc să aflu de la voi: Din faptele Legii aţi primit voi Duhul său din ascultarea credinţei?” (Gal. III, 14). „Ca prin Hristos Iisus să vină la neamuri binecuvântarea lui Avraam, ca să primim prin credinţă făgăduinţa Duhului” (Gal. III, 15).

„Că Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii şi al dragostei şi al înţelepciunii” (II Tim.

I, 7).

„Comoara cea bună ce ţi s-a încredinţat, păzeşte-o cu ajutorul Duhului Sfânt, care sălăşluieşte

Întru noi” (II Tit. I, 14).

„El ne-a mântuit, nu din faptele cele întru dreptate, săvârşite de noi, ci după a Lui îndurare, prin baia naşterii celei de a doua şi prin învoirea Duhului Sfânt, pe care L-a vărsat peste noi din belşug, prin Iisus Hristos Mântuitorul nostru”. (Tit. III, 5 – 6).

• Cine nu are Duhul Sfânt nu aparţine lui Hristos

Cuvântul lui Dumnezeu aratã hotãrât că cine nu are pe Duhul Sfânt nu aparţine lui Hristos.

Sfântul Apostol Pavel: „Dar voi nu sunteţi în carne, ci în Duh, dacă Duhul lui Dumnezeu locuieşte în noi. Iar dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui”. (Rom. VIII, 9).

Sfântul Apostol Ioan: „Cel ce păzeşte poruncile Lui. rãmâne în Dumnezeu şi Dumnezeu în el;

şi prin aceasta cunoaştem că El rãmâne în noi, din Duhul pe care ni L-a dat”. (I Ioan III, 24). [88]

• Ce mărturii aduc penticostalii?

1. Pe creştinii din Samaria

Ei aduc ca temei un fapt care s-a petrecut în Samaria. Diaconul Filip coboară în Samaria şi propovăduieşte cuvântul lui Dumnezeu. Mulţi samarieni cred şi se botează. Faptul acesta îl cunoaşte Biserica Ierusalimului şi trimite pe Apostolii Petru şi Ioan, care, după ce au coborât acolo, s-au rugat.

şi toţi credincioşii, care fuseseră botezaţi în numele lui Iisus, au primit îndată Duhul Sfânt.

Acest fapt îl invocă penticostalii pentru ca să ne spună că unul este botezul cu apă şi altul cu Duhul Sfânt. Dar să vedem cum relatează acest fapt cartea Faptele Apostolilor.

„Iar apostolii din Ierusalim, auzind că Samaria a primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru şi pe Ioan; care, coborând, s-au rugat pentru ei, ca să primească Duhul Sfânt. Căci nu se pogorâse încă peste niciunul din ei, ci erau numai botezaţi în numele Domnului Iisus" (Fapte VIII, 14 – 16). [89]

2. Pe creştinii din Efes

Un alt temei pe care-l invocă penticostalii este faptul petrecut în Efes. Aici, mulţi dintre efeseni fuseseră botezaţi, dar nu primiseră Duhul Sfânt. Faptul acesta s-a petrecut cu Apollo în Efes.

„Şi pe când Apolo era în Corint, Pavel, după ce a străbătut părţile de sus, a venit la Efes. Şi găsind câţiva ucenici, a zis către ei: Oare aţi primit Duhul Sfânt când aţi crezut? Iar ei au zis către el: dar nici n-au auzit că este Duh Sfânt. Şi el ia întrebat: Dar în ce v-aţi botezat? Ei au răspuns: În botezul lui Ioan. Iar Pavel a zis: Ioan a botezat cu botezul pocăinţei, spunând poporului să creadă în

cel ce avea să vină după el, adică în Iisus Hristos. Şi auzind ei, s-au botezat în numele Domnului Iisus.

Şi punându-şi Pavel mâinile peste ei, Duhul Sfânt a venit peste ei şi vorbeau în limbi şi proroceau" (Fapte. Ap. XIX, 1 – 6).

De aici şi argumentul susţinut de penticostali prin care vor să arate că unul este botezul cu apă

şi altul botezul cu Duhul Sfânt.

Acest fapt însă se întoarce împotriva lor, deoarece aceşti efeseni pe care îi întâlnise Apostolul Pavel nu erau nici botezaţi. Botezul pe care îl primiseră nu era cel creştinesc, ci era doar botezul lui Ioan. Numai după ce au fost botezaţi în numele lui Iisus, îndată ei au primit Duhul

Sfânt. [90]

• Penticostalii susţin darul vorbirii în limbi

La începutul lucrării am arătat cum se prezenta vorbirea în limbi în Biserica primară. În cuvântul lui Dumnezeu avem trei arătări publice:

— Prima manifestare a fost la ucenici în ziua cincizecimii iudeilor, consemnată în Faptele Apostolilor II, 1 – 4

— A doua manifestare în comunitatea creştină din Samaria prin intermediul apostolilor Petru şi Ioan arătată în Fapte, VIII, 14 – 17.

— A treia manifestare în publică a Cincizecimii a fost atunci când Apostolul Petru a fost chemat de către pretorul roman Corneliu ca să vorbească. În timp ce Petru vorbea către păgâni, fără ca aceştia să fie botezaţi, fără să-şi fi pus mâna pe ei, li s-a dat darul grăirii în limbi. (Faptele Apostolilor, X, 44 – 46)

Dar ce vor să arate toate aceste manifestări publice ale Duhului Sfânt? Iudeii socoteau că atât Mesia, cât şi plinirea Duhlui Sfânt aparţin exclusiv numai lor: „Iar credincioşii tăiaţi împrejur care veniseră cu Petru, au rămas uimiţi, pentru că Darul Duhului Sfânt s-a vărsa şi peste neamuri”. (Fapte. Apost. X, 45)

Domnul Hristos a venit arătând prin aceste lucrări că mântuirea nu este un privilegiu al iudeilor. „Oare Dumnezeu este numai al iudeilor? Nu şi al păgânilor? Da, şi al păgânilor”. (Rom. III, 2 a), zice Apostolul Pavel. Vine Dumnezeu şi îmbrăţişează toată lumea, toate popoarele. aceasta se vede din revărsarea publică a Duhului Sfânt peste cele trei popoare reprezentative: iudeii, samarienii şi păgânii. Altădată, Apostolul Petru, în ziua Cincizecimii a zis către mulţimea iudeilor: „Căci vouă vă

este dată făgăduinţa şi copiilor voştri şi tuturor celor de departe pe oricăţi îi va chema Domnul Dumnezeul nostru”. (Fapte. Apost. II, 39) [91]

• Punctul de vedere ortodox

După aceste considerente penticostalii susţin că

dovada Duhului Sfânt este grãirea în limbi. Nicãieri în Noul Testament nu se spune cã toţi credincioşii vorbeau în limbi. Dimpotrivã, avem mãrturii cã nu toţi primeau darul grãirii în limbi. Scrie Sfântul Apostol Pavel: „Oare toţi vorbesc în limbi?” (I Cor. XII, 30).

Când au crezut cei trei în ziua Cincizecimii, nu se spune cã au primit darul grãirii în limbi (Fapte. Apost. II, 38). De asemenea, mai târziu, când au crezut un numãr de credincioşi, nu se spune cã au primit darul grãirii în limbi. (Fapte. Apost. IV, 4). La fel se întâmplã şi cu Lidia şi cu temnicerul din Filipi (Fapte. Apost. IV, 4).

Mai târziu, Pavel scrie despre Crispus, mai marele sinagogii: „Dar Crispus, mai marele sinagogii, a crezut în Domnul împreunã cu toatã casa; şi mulţi dintre corinteni, auzind, credeau şi se botezau” (Fapt. Ap. XVIII, 8). Nici aici nu se spune cã toţi aceştia au primit darul grãirii în limbi.

Penticostalii vorbesc în limbi în toate adunãrile pe care le fac. Apostolul Pavel spune cã darul grãirii este dat ca semn pentru necredincioşi şi nu pentru credincioşi. El scrie: „Fraţilor, nu fiţi copii la minte. Fiţi copii când e vorba de rãutate. La minte însã fiţi desãvârşiţi”. În Lege este scris: „Voi grãi acestui popor în alte limbi şi prin buzele altora şi nici aşa nu vor asculta de mine”, zice Domnul. „Aşa cã vorbirea în limbi este semn nu pentru cei credincioşi ci pentru cei necredincioşi” (I Cor. XIV, 2022). [92]

Grãirea în limbi, precum şi orice alt dar al Duhului Sfânt nu trebuie sã fie folosit fãrã rost şi pentru îngâmfare. De aceea scrie Sfântul Apostol Pavel: „Mulţumesc Dumnezeului meu cã vorbesc în limbi mai mult decât voi toţi; dar, în Bisericã, vreau sã grãiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca sã învăţ şi pe alţii, decât zece mii de cuvinte într-o limbã strãinã” (I Cor. XIV, 18 – 19). „Deci dacã s-ar aduna Biserica toatã laolaltã şi toţi ar vorbi în limbi nu vor zice oare cã sunteţi nebuni?” (I Cor. XIV, 23). [93]

Sfântul Pavel, în şirul darurilor Sfântului Duh, punea grãirea în limbi în locul cel din urmã. „Şi fiecãruia se dã

prin Duhul Sfânt cuvânt de înţelepciune, iar altuia, după acelaşi Duh credinţă, iar

altuia darul vindecării intru acelaşi Duh; unuia faceri de minuni, iar altuia prorocie; unuia deosebirea duhurilor, iar altuia felurite limbi şi altuia tălmăcirea limbilor" (I Cor. XII, 7 – 11). „Şi pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică; întâii apostoli, al doilea proroci, al treilea învăţători; apoi pe cei ce au darul de a face minuni; apoi darurile vindecărilor, ajutorările, cârmuirile, felurile limbilor: „ (I Cor. XII, 28).

După cum se vede în aceste două locuri, Sfântul Apostol aşează grăirea în limbi la sfârşitul tuturor darurilor. [94]

• Răstălmăcirile penticostalilor

Aceşti rătăciţi străduindu-se să arate că vorbirea în limbi este primul dar pe care Duhul

Sfânt l-a dat în Biserică şi pe care ei îl continua acum, răstălmăcesc multe locuri în Sfânta Scriptură şi anume:

— Aduc mărturie prorocirea lui Ioil:

„Iar în zilele din urmă, zice Domnul, voi tuturor a din Duhul Meu peste tot trupul şi fii voştri şi fiicele voastre vor proroci şi cei mai tineri ai voştri vor vedea vedenii şi bătrânii voştri visuri vor visa. Încă şi peste slugile Mele şi peste slujnicele Mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu şi vor proroci". (Fapte Apost. II, 17 – 18).

Prorocirea de faţă o menţionează penticostalii pentru a îndreptăţi harismele şi vorbirea în limbi. Dar aici trebuie să avem în vedere un amănunt. Prorocirea lui Ioil vorbrşte despre zilele cele din urmă. Trebuie să nu se scape din vedere că atunci când prorocii Vechiului Testament vorbeau despre zilele cele din urmă, vorbeau cel mai adesea despre zilele venirii lui Mesia. Multe locuri din Vechiul Testament, care vorbesc despre zilele din urmă se referă la prima venire a Domnului. (Gen. 49,1; Isaia II, 2; Daniil II, 28; şi multe altele).

Profeţia lui Iosif pe care o invocă penticostalii conţine

două prorocii:

— Una despre revărsarea Duhului Sfânt, care a avut loc în ziua Cincizecimii, şi alta care se referă la faptele ce se vor întâmpla la a doua venire a Domnului.

Prorocia, în continuare, zice: „Soarele se va schimba în întuneric şi luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare şi strălucită" (Fapt. Ap. II, 20).

Prima parte a prorociei lui Ioil s-a împlinit în ziua Cincizecimii. Mulţimilor – care, în ziua Cincizecimii, se îndoiau de cele ce vedeau că se întâmplă – Apostolul Petru le răspunde:

„Aceştia nu sunt beţi, cum ni se pare nouă, căci este al treilea ceas din zi". Ci aceasta este cea ce s-a spus prin proorocul Ioil: „Şi în zilele cele din urmă, zice Domnul, voi turna din Duhul meu…" (Fapt. Ap. II, 15 – 16).

Apostolul Pavel explică mulţimii că ceea ce se întâmplă a fost prorocit de proorocul Ioil şi că se împlineşte în acele zile. Dar când o prorocie s-a împlinit nu se mai repetă [95]. Vom aduce în sprijinul acestei afirmaţii, câteva prorocii care s-au împlinit şi nu mai este cazul să se împlinească în viitor.

1. Cea despre naşterea Domnului din Fecioară

„Iată, Fecioara va avea în pântece şi va naşte Fiu ţi se va chema numele lui Emanoil". (Mat. I, 23). Aceasta după cum ştim s-a împlinit.

2. Patria lui Mesia

„Şi tu Betleeme, pământul lui Iuda, nu esşti nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieşi Conducătorul, care va paşte pe poporul Meu Israil". (Mat. II, 6). Şi această prorocire s-a împlinit şi nu se va mai repeta în viitor.

3. Omorârea pruncilor în Betleem

„Glas în Roma s-a auzit, plângere şi tânguire multă: Rahila îşi plânge copii şi nu voieşte să se mângâie, pentru că nu sunt". (Mat. II, 18). S-a împlinit şi aceasta, nu se va mai repeta.

4. Ioan înaintemergătorul

„El este acela despre care a zis prorocul Isaia: Glasul celui ce strigă în pustie: pregătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui”. (Mat. III, 3).

5. Intrarea Domnului în Ierusalim

„Spuneţi fiicei Sionului: Iată Împăratul tău vine la tine blând şi şezând pe o asină, pe mânz, fiul celei de sub jug”. (Mat. XXI, 5).

Toate aceste prorociri s-au împlinit exact în zilele lui Mesia şi nu se mai pot repeta în viitor. Exact aşa şi cu prorocirea lui Ioil care se referă la vărsarea Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii; ea s-a împlinit, precum am văzut, în zilele Sfinţilor Apostoli.

Fără dreptate deci, penticostalii invocă această prorocire, pentru a susţine vorbirea în limbi. Un alt text pe care-l răstălmăcesc penticostalii se află la Sfântul Evanghelist Marcu.

„Iar celor care vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu draci vor izgoni, în limbi noi vor grăi, şerpi vor lua în mâini şi chiar de vor bea ceva dătător de moarte, nu-i va vătăma, peste bolnavi îşi vor pune mâinile şi se vor face sănătoşi”. (M[. XVI, 17 – 18).

Aici, Domnul vorbeşte despre semnele pe care le vor face credincioşii, între care pomeneşte şi de vorbirea în limbi. Enumeră cinci semne. De ce dar penticostalii se opresc numai la semnul grăirii în limbi şi nu şi la celelalte? Poate susţin că fac minuni şi izgonesc draci! Toate acestea însă sunt îndoielnice, pentru că la o adunare a penticostalilor s-a întâmplat un lucru foarte tragic. În timpul adunării, s-a ridicat un proroc harismatic şi a zis: „Acestea zice Domnul: Pe sora noastră care suferă de cancer o vindecă Domnul”. Şi îndată cei de faţă au strigat: „Aliluia, Aliluia, slavă Domnului!” Rezultatul? A doua zi sora a murit. [96]

Dacă într-adevăr au darurile pe care le pomeneşte Domnul, în lume, în mijlocul societăţii se află sute de îndrăciţi, mulţi orbi, mulţi paralitici. Să meargă să-i vindece în public, măcar unul dintre aceştia, cum au făcut

Apostolii. Au ocazia să adeverească ceea ce susţin. Să meargă la Sfântul Serafim, la Sfântul Antonie şi să-i vadă cum scot ei pe draci. De ce, din toate aceste daruri, s-au oprit numai la grăirea în limbi şi numai despre aceasta vorbesc?

De aici înţelegem că, în tema grăirii în limbi, se ascunde o înşelăciune, pe care noi o vom arăta. Un alt loc pe care îl răstălmăcesc penticostalii este la Sfântul Apostol Pavel: „Nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus decât în Duhul sfânt". (I Cor. XII, 3). Ei susţin că, de vreme ce cheamă numele Domnului potrivit cu cuvântul Apostolului, şi numai acest lucru aratã că au pe Duhul Sfânt.

Aici, Apostolul Pavel nu înţelege numai simpla chemare a numelui Domnului, ci recunoaşterea că Hristos este Domn şi Dumnezeu. Dar acest lucru se face prin descoperirea Duhului Sfânt.

Numele Domnului, aşa simplu, poate fi chemat de oricine. Domnul adevereşte că şi oamenii păcătoşi şi necredincioşi vor folosi numele lui, ca să înşele pe alţii. „De ce îmi ziceţi Doamne, Doamne şi nu faceţi ceea ce ziceţi?" (Luca VI, 46). „Doamne, Doamne, deschide-ne nouă! Şi El, răspunzând, vă va zice vouă: Nu vă ştiu de unde sunteţi". (Luca XIII, 25).

De altfel, şi astăzi, mulţi eretici cheamă numele lui Dumnezeu. Aceasta, desigur, nu înseamnă că au Duhul Sfânt. Aşa este cazul şi cu penticostalii. [97]

• Ce limbi vorbesc penticostalii

Ceea ce ei numesc limbi nu sunt decât nişte cuvinte străine, fără legătură şi înţeles, nu alcătuiesc o vorbire precisă. Dar oare în felul acesta vorbeau Apostolii în zilele Cincizecimii? Ce ne spune cartea Faptele Apostolilor? „Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa". (Fapte. Apost. II, 6). Aici, ni se spune că fiecare auzea pe Apostoli vorbind în limba sa măririle lui Dumnezeu. Şi adaugă: „Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileeni? Şi cum auzim noi

fiecare limba noastră în care ne-am născut?” (Fapte. Apost. II, 7 – 8)

Toţi se minunează şi adeveresc că fiecare îi aude pe Apostoli vorbind în limba sa maternă. Să nu uităm că în acea zi erau adunaţi la Ierusalim evrei din toată lumea şi că cei mai mulţi nu cunoşteau limba ebraică şi vorbeau limba poporului în care se născuseră şi unde trăiau. Dacă toţi ar fi vorbit limba evreiască nu era motiv ca Apostolii să vorbească în limbi străine. Exista deci o pricină temeinică pentru ca Duhul Sfânt să dea darul grăirii în limbi.

Dar la penticostali se întâmplă acest lucru ciudat. Vorbesc în limbi nu la alte limbi şi la alte neamuri ci la cei ce vorbesc aceeaşi limbă. Şi atunci se pune întrebarea: De ce aceste fraze zadarnice şi neînţelese, pe care nu le înţelege nimeni din cei ce le aud?! Nu cumva scopul este impresionarea şi înşelarea auditoriului?

Şi mai important este faptul că atunci când dascălii lor harismatici, cum îi numesc ei, suedezi şi americani, îi vizitează şi vorbesc în adunările lor, este nevoie de tălmăcire. Şi niciunul dintre ei nu a vorbit româneşte, chiar dacă era harismatic şi avea darul grăirii în limbi. Ia să ne închipuim că Apostolii vorbeau cu tălmaci în ziua Cincizecimii! Ar fi fost curată înşelătorie.

De asemenea, pe misionarii pe care îi trimit penticostalii în ţări străine, îi învaţă mai întâi în

şcoli ca să vorbească limba poporului la care sunt trimişi. Cei care merg la adunările penticostalilor, constată că limbile pe care ei le vorbesc sunt fără legătură, fără înţeles şi seamănă mai degrabă cu limbile babilonice decât cu limbile cincizecimii, deoarece sunt alcătuite din fraze din diferite limbi, fără sens şi nu spun nimic pe înţeles. Creează mai degrabă emoţie decât unitate. [98]

• Vorbirea în limbi nu este îngăduită femeilor

Un fapt care se observă în adunările lor este că femeile au întâietate la grăirea în limbi. Dar cuvântul lui Dumnezeu este mai mult decât categoric în această privinţă. Apostolul Pavel scrie:

„Ca în toate Bisericile Sfinţilor, femeile voastre să tacă în Biserică, căci lor nu le este îngăduit să vorbească ci să se supunã, precum zice şi Legea”. (I Cor. XIV, 34); „căci este ruşinos ca femeile să vorbească în Biserică”. (I Cor. XIV, 35).

Şi în timp ce în adunările penticostalilor femeile au capul acoperit (broboadã), gura şi limba lor nu se supun cuvântului lui Dumnezeu. Acoperãmântul capului este semn de supunere şi de tãcere, şi nu de neorânduialã în Biserică. [99]

- Cum se explică faptul grãirii în limbi astãzi

Cum s-ar explica faptul grãirii în limbi în vremea noastră? E vorba de o nouã Cincizecime sau de un nou Babel?

Vorbirea în limbi se vede nu numai în adunările penticostalilor, ci şi la alte grupări, la mahomedani, la indieni, spiritişti, mormoni, vizionari care aparţin de diverse religii şi învăţături. Cum e posibil ca toate acestea să fie atribuite Duhului Sfânt, când aceştia care vorbesc în limbi aparţin unor religii strãine sau potrivnice adevărului şi învăţăturilor credinţei?

Să nu uitãm cã diavolul este cel mai mare înşelãtor. Se preface în apostol, proroc şi slujitor al lui Dumnezeu (II Cor. XI, 14). Se poate preface încă şi în înger luminos. De fapt el este primul care a folosit grãirea în limbi când a vorbit primilor oameni prin mijlocirea şarpelui. De aceea Sfântul Apostol Ioan porunceşte: „Iubiţilor nu credeţi oricărui duh, ci cercetaţi duhurile dacă sunt de la Dumnezeu!” (I În IV, 1)

De aici rezultã concluzia cã nu Duhul Sfânt este Cel care vorbeşte la toţi aceştia, ci un alt oarecare duh, care urmãreşte să înşele pe oameni, precum zice Sfântul Pavel: „... luând aminte la duhurile cele înşelãtoare şi la învăţăturile dracilor”. (I Tim. IV, 1).

Dacă penticostalii ar avea darul grãirii în limbi precum îl aveau Apostolii în ziua Cincizecimii, ar trebui ca lumea întreagã să fie uimitã de acest fapt, aşa cum s-a întâmplat în zilele Apostolilor. Dimpotrivã, realitatea este

alta, aşa-zisa biserică a penticostalilor nu este una, ci mai multe şi diferite.

cu multe deosebiri, care se acuză şi se judecă reciproc, fiecare zicând că ea este cea adevăratã şi că celelalte sunt mincinoase. [100]

Penticostalii nici nu sunt biserică, ci o adunare, pentru că Biserica este una, pe când penticostalii sunt mai multe şi fiecare dintre ele îşi revendică titlul de biserică adevăratã.

Domnul şi Sfânta Scriptură recunosc ca adevăratã Biserică, Biserica Ortodoxã, Biserica Părinţilor care porneşte de la Sfinţii Apostoli, se continuã cu Părinţii Apostoli şi se întăreşte pe milioanele de martiri şi de sfinţi, care au udat cu sângele lor arborele credinţei.

Dacă biserica penticostalilor îşi are începutul în ziua Cincizecimii, să ne arate un martir de-al lor. Dar nu existã niciunul, de vreme ce istoria lor nu trece de o sutã de ani.

• Alte rãtãciri ale penticostalilor

Penticostalii, ca şi alte secte, resping Sfânta Tradiţie, Sfintele Taine şi însăşi Taina Sfintei Euharistii. Nu cinstesc pe Maica Domnului şi pe Sfinţii Bisericii şi mai ales sunt lipsiţi de succesiunea apostolică. Prin toate acestea ei se aflã în rândul ereticilor şi sunt despărţiţi de Biserică.

În continuare vom cerceta pe rând toate cele mai sus prezentate.

1. Sfânta Tradiţie

Izvoarele adevărului dumnezeiesc sunt douã: Sfânta Tradiţie şi Sfânta Scriptură. Penticostalii

şi evangheliştii neagã Sfânta Tradiţie.

Ce ne spune Sfânta Scriptură: „Staţi neclintiţi şi ţineţi predaniile pe care le-aţi învăţat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră”. (II Ter. II, 15).

Evanghelia, mai întâi a fost propãvãduitã verbal, ca tradiţie şi apoi în scris. Tradiţia premerge cuvântului scris. „Vă aduc aminte, fraţilor, Evanghelia pe care v-am binevestit-o, pe care aţi primit-o

şi întru care staţi”. (I Cor. XV, 1).

Despre care Evanghelie vorbrşte Pavel, de vreme ce cunoaştem din istoria Bisericii, că până în vrenea aceea nu fusese scrisă încă Evanghelia? Şi totuşi Sfântul Pavel zice că o predicase Corintenilor

şi aceştia o primiseră. Se vede că mai întâi fusese predania pe care o resping penticostalii.

Fără de Tradiţie nu se explică Noul Testament. Dovadă sunt ramurile penticostalilor, care cu vremea se înmulţesc ca ciupercile după ploaie. Şi aceasta pentru că fiecare tâlcuieşte Sfânta Scriptură singur fără Tradiţie.

Fără de Tradiţie, cine ne garantează că Noul Testament are 27 şi nu 25 sau 30 de cărţi? Deoarece ştim din istoria Bisericiică, împreună cu scrierile inspirate de Sfântul Duh ca adevărate şi scrieri false, precum evanghelia lui Nicodim, apocalipsa Apostolului Pavel, evanghelia lui Toma şi multe altele. Cine a scris Evanghelia după Matei şi Evanghelia după Marcu, de vreme ce în cuprinsul lor nu se vorbeşte despre scriitorul lor?

Autenticitatea Scripturii noastre o adevereşte tradiţia pe care o ţine Biserica Ortodoxă. Apoi cine ne încredinţează cum se săvârşesc Sfintele Taine ale Bisericii: Botezul, Mirungerea, Sfânta Împărtăşanie, Nunta, Maslul? Pe toate le cunoaştem din tradiţia Bisericii. Vedem deci că tradiţia este necesară deoarece ea este inelul care leagă Biserica de-a lungul veacurilor, ca să nu se abată de la mersul ei din început. [101]

2. Sfintele Taine

Penticostalii ca şi toţi evangheliştii, resping Sfintele Taine ale Bisericii. Nu ne vom ocupa de toate Tainele ci numai de primele trei. [102]

a) Sfânta Tainã a Botezului

Ei acuză Biserica Ortodoxă că săvârşeşte Botezul pruncilor. Susţin că Domnul, în porunca pentru botez a zis: „Cine crede şi se va boteza, se va mântui”. (Marcu XVII, 16) Deci, pruncul cum poate fi botezat, de vreme ce nu poate crede? De asemenea, spun: „Mergând, învăţaţi toate

neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”. (Mat. XXVIII, 19).

Este adevărat că porunca aceasta pe care Domnul o dă ucenicilor vorbeşte despre oameni în vârstă; dar să nu uităm că Domnul vorbeşte despre păgâni, care trebuiau mai întâi să creadă şi apoi să se boteze. Dar dim moment ce părinţii cred în Domnul şi sunt botezaţi, ce îi împiedică să boteze şi pe copii lor?

La fel s-a întâmplat şi cu tăierea împrejur. Atunci când s-a dat prima dată lui Avraam, s-au tăiat împrejur mai întâi cei mai în vârstă, de la Avraam şi până la cel din urmă slujitor din casa lui Avraam. Mai târziu însă tăierea împrejur se făcea numai în ziua a opta de la naştere.

Se pune întrebarea: Cine dintre iudei întreba pe copilul său dacă vrea să facă parte din poporul lui Dumnezeu, pentru ca să fie tăiat împrejur? Desigur, nimeni. Îndată ce ajungeau în ziua a opta, îl

tăiau împrejur. Aşa se întâmplă şi acum. Din moment ce părinţii sunt creştini, pot boteza copilul lor. Dar să vedem ce ne spune şi Sfânta Scriptură:

Domnul, vorbind cu Nicodim, îi spune următoarele: „Amin, Amin zic ţie, de nu se va naşte omul din apă şi din Duh nu poate intra întru Împărăţia lui Dumnezeu”. (Ioan III, 5).

Aici, Domnul ne spune că, dacă cineva nu este botezat, nu poate intra în Împărăţia lui Dumnezeu. Cum este cu putinţă de a lipsi pe un copil de botez, când este în primejdie să piardă Împărăţia lui Dumnezeu, fără de aceasta?

Ştim că Sfântul Apostol Petru, în ziua Cincizecimii, după ce a îndemnat mulţimile la pocăinţă

şi la botez, le-a zis: „Vouă vă este dată făgăduinţa şi copiilor voştri”. (Fapte. Apost. II, 39).

El vorbeşte limpede în ziua aceea mulţimilor că făgăduinţa Duhului Sfânt este pentru voi şi copii voştri. Însă cum vor primi copii această făgăduinţă a Duhului Sfânt fără ca mai întâi să fie botezaţi?

Cuvântul lui Dumnezeu ne face cunoscut că s-au botezat şi familii întregi, în care se aflau copii mici şi mari. Sfântul Apostol Pavel botează familia Lidiei:

„Şi o femeie cu numele Lidia, din cetatea Tiatirelor, iubitoare de Dumnezeu, asculta. Acesteia, Dumnezeu i-a deschis inima ca să ia aminte la cele grăite de Pavel. Iar după aceea s-a botezat ea şi casa ei…" (Fapte. Apost. XVI, 14). Aici Sfântul Pavel botează întreaga casă a Lidiei în care se aflau sigur şi copii. Mai târziu se botează Crisip, mai marele sinagogii şi întreaga lui casă (Fapte. Apost. XVIII, 6). Desigur, în toate aceste familii erau şi copii, care nu au fost opriţi de la botez. [103]

Mărturii ale Sfinţilor Părinţi

Şi Sfinţii Părinţi ai Bisericii mărturisesc că botezul copiilor se practica în Biserica primară.

Sfântul Ciprian – la anul 250 d. H., dă mărturie şi vorbeşte despre botezul pruncilor: „Dacă se învrednicesc de harul Botezului oamenii vârsnici, care înainte de botez au săvârşit mari păcate, cu atât mai mult, trebuie să se învrednicească de harul Botezului, pruncii care personal nu au păcătuit, ci sunt numai moştenitori ai păcatului strămoşesc, fără de voia lor". (Scrisoare 64).

Sfântul Grigore Teologul – în cuvântul său despre botez zice: „Ai un prunc? Sfinţeşte-l din pruncie; de mic consacră-l Duhului, ca să nu-l prindă răutatea".

De asemenea vorbeşte şi Sfântul Grigore de Nissa în cuvântul său către cei ce amână botezul. Iar Sfântul Ioan Hrisotom scrie: „De te afli în tânără vârstă, sau la maturitate, sau la bătrâneţe, primeşte tăierea împrejur cea nefăcută de mână a botezului".

Din toate aceste tragem concluzia că, botezul copiilor provine din Biserica primară şi se continuă până astăzi. [104]

b)Taina Sfintei Euharistii

Penticostalii şi toate adunările, confesiunile evangheliste au desfiinţat Sfânta Taină a Euharistiei. Ei o săvârşesc ca pe o cină, şi nu ca taină. Nu cred în

prefacerea pâinii şi a vinului în Trupul şi Sângele lui Hristos. Se abat de la cuvintele Domnului nostru care zice: „Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul meu... Beţi din acesta toţi, căci acesta este sângele meu, al Legii celei Noi...” (Mat. XXVI, 27 – 28).

Răstălmăcesc cuvintele Domnului „acesta este” şi zic că însemnează „aceasta simbolizează” şi învaţă că pâinea şi vinul nu sunt Trupul şi Sângele, ci simbolizează Trupul şi Sângele.

Dar Mântuitorul înainte de a institui această tainã, a vorbit despre ea ucenicilor Săi: „Amin, Amin zic vouã, dacă nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui nu veţi avea viaţă întru voi. Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu are viaţă veşnică”. (Ioan VI, 53 – 54).

Domnul vorbeşte precis despre trup şi sânge. Şi mai mult, pentru ca să nu existe nici cea mai mică îndoialã în cuvinte, adaugă: „Căci Trupul Meu este adevărata mâncare şi Sângele Meu adevărata băutură”. (Ioan VI, 56).

Şi Apostolul Pavel, vorbind despre Taina Dumnezeieştii Euharistii, zice: „Astfel, oricine va mânca pâinea aceasta sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat faţă de trupul şi sângele Domnului. Căci cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie, osândă îşi mănâncă şi bea, nesocotind trupul Domnului”. (I Cor. XI, 27 – 29).

Penticostalii şi toţi evangheliştii invocă locul de la Ioan (Ioan VI, 63) unde Domnul zice: „Duhul este dătător de viaţă, trupul nu foloseşte la nimic; cuvintele pe care Eu vi le grãiesc, sunt duh

şi viaţă”. Ei susţin că aceste cuvinte pe care le-a zis Domnul aratã că ceea ce înainte zise despre trupul Său sun simbolice. Este teribilã răstălmăcirea pe care o fac ei cuvintelor Domnului! Domnul

când a văzut că ascultătorii Săi nu înţeleg cuvintele Sale şi se scandalizează, a explicat cuvintele pentru cei care nu le înţelegeau.

Cuvintele Mântuitorului sunt ale Duhului Sfânt şi

numai cei care au Duhul pot să le înţeleagã. Omul trupesc însã nu se foloseşte deloc de ele, pentru că nu poate să le primească, nu le poate înţelege. De aceea apoi se adresează ucenicilor săi, care nici ei nu înţelegeau cuvintele Sale şi le zice: „Nu vreţi şi voi să vă duceţi?” (Ioan VI, 67). Atunci Apostolul Petru răspunde în numele ucenicilor: „Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieţii celei veşnice”. (Ioan VI, 68).

Astfel, citatul acesta nu ne spune că trupul ţi sângele Domnului sunt simbolice, ci aceia că cuvintele Domnului sunt duhovniceşti şi că oamenii nu pot nici să le înţeleagã, nici să le primească. [105]

Mãrturii ale Sfinţilor Pãrinţi

Sfântul Ignatie, mort în 107 d. H., scrie în epistola sa către Smirneni: „Se abţin de la Euharistie, (Docheţii) pentru că nu cred că Euharistia este Trupul Mântuitorului, care a pãtimit pentru mântuirea noastră”. (cap. 7).

Sfântul Chiril al Ierusalimului, care s-a născut la anul 312, zice în cateheza 22: „Ceea ce se vede pâine nu este pâine chiar dacă o simţi la gust, ci Trupul lui Hristos; şi ceea ce se vede vin nu este vin, chiar dacă are gustul acestuia, ci este Sângele lui Hristos”.

Marele Vasile, în Liturghia sa zice: „... peste aceste daruri de faţă şi le binecuvântează ţi le arată: pe pâinea aceasta însuşi cinstitul Trup al Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos; iar ce este în potirul acesta cinstitul Sânge al Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. [106]

c) Taina Sfintei Spovedanii

Ca şi toţi protestanţii, penticostalii au desfiinţat taina Spovedaniei. Cele trei prime taine ale Bisericii le-a instituit însuşi Domnul personal. Despre taina Botezului zice:

„Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” (Mat. XXVIII, 10).

Despre taina Sfintei Euharistii: „Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea” (Luca XXII, 20).

Şi despre taina Spovedaniei, când s-a arătat ucenicilor Săi după înviere le-a zis: „Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi” (Ioan XX, 23).

Acest text aratã puterea pe care a dat-o Domnul Bisericii de a ierta păcatele celor care se spovedesc.

Şi Sf. Apostol Ioan scrie în epistolă: „Dacă mărturisim păcatele noastre. El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea” (I Ioan I, 9).

Şi în cartea Faptele Apostolilor citim că mulţi dintre cei care credeau se mărturiseau la Apostoli: „Şi mulţi dintre cei ce crezuseră veneau ca să se mărturisească şi să-şi spună faptele lor”.

Astfel, taina Sfintei Spovedanii este parte nedespărţită de pocăinţa omului. De altfel, însuşi Sf. Ioan Botezătorul nu boteza pe cineva dacă mai întâi nu-şi mărturisea păcatele. „Atunci a ieşit la el Ierusalimul şi toată Iudeca şi toată împrejurimea Iordanului şi erau botezaţi de către el în Iordan, mărtirisindu-şi păcatele lor” (Mat. III, 5). [107]

d. Taina Sfintei Hirotonii (Preoţia)

Şi pe această Tainã toţi ereticii, deci şi penticostalii o resping. Ei susţin că vechea preoţie a încetat şi că acum nu mai există preoţi şi jertfe şi daruri cum erau în Vechiul Testament. Mai susţin că acum există preoţia generală, pe care o au toţi creştinii: „Şi ne-a făcut pe noi împărăţie. preoţi al lui Dumnezeu şi Tatăl Său” (Apoc. I, 6).

Este adevărat că preoţia Legii vechi a încetat, deoarece atât templul, cât şi jertfele au încetat. Toate acestea erau umbră celor viitoare, precum spune Apostoloul Pavel. Dar pe prima prima preoţie „după rânduiala lui Aaron”, precum spune Sfânta Scriptură, a înlocuit-o preoţia lui Hristos, „după rânduiala lui Melchisedec”: „tu eşti Preot în veac după rânduiala lui Melchisedec” (Evrei VI, 17).

Şi pe prima jetfă a înlocuit-o unica jerfă a Golgotei, care se continuă cu Taina Sfintei Euharistii. Însuşi Domnul

zice: „Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea” (Luca XXII, 20). Dar şi Sfântul Pavel zice: „Astfel, oricine mănâncă pâinea aceasta sau bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat faţă de Trupul şi de Sângele Domnului” (I Cor. XI, 27). Scrie iarăşi Sfântul Pavel: „Avem altar, de la care nu au dreptul să mănânce cei ce slujesc cortului” (Evr. XIII, 10). Pavel

vorbeşte despre preoţia cea nouă, despre un alt jertfelnic şi despre o altă jertfă, de care nu au dreptul să se împătăşească cei care rămân în Legea veche.

Dar de ce toţi ereticii resping preoţia? Pentru că nu au succesiune apostolică. Toate ereziile au pornit de la Reforma lui Luther şi după ea Luther era simplu monah şi nu avea nicio treaptă a preoţiei. După Reformă a lepădat rasa, s-a căsătorit cu o fostă monahie şi şi-a continuat lucrarea sa.

Neputând să fie hirotonit preot, a desfiinţat preoţia şi a instituit rânduiala preoţilor mireni. Aceştia săvârşesc Cina şi toate cele ce se cuvin preoţiei. Dar aceasta înseamnă rupere de Biserică şi de succesiunea apostolică.

Dimpotrivă, Biserica Ortodoxă are succesiunea apostolică. Porneşte de la Apostoli, se continuă cu Părinţii Apostolici şi are până astăzi succesiune neîntreruptă.

Domnul a zis ucenicilor Săi: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacurilor” (Mat. XXVIII, 20).

Se naşte întrebarea: Cu cine este Domnul? Cu cei care au succesiune apostolică sau cu cei care s-au rupt de Biserică şi au rămas fără succesiune? [108]

- Darul preoţiei

Preoţia este darul pe care nu oricine poate să-l primească, ci numai acela pe care îl va alege Dumnezeu. Este o grea vrednicie, deoarece omul acesta devine iconom al Tainelor lui Dumnezeu şi răspunderea este foarte mare. Darul acesta se dă la hirotonie, precum învaţă Sfânta Scriptură şi Tradiţia Bisericii.

Să vedem ce ne spune Sfânta Scriptură: „Nu fi

nepãsãtor faţă de harul care este întru tine, care ţi s-a dat prin prorocie, cu punerea mâinilor mai marilor preoţi" (I Tim. IV, 14). „Nu-ţi pune mâinile degrab pe nimeni, nici nu te face pãrtaş la pãcatele altora" (I Tim. V, 22).

„Din această pricinã îţi amintesc să aprinzi şi mai mult din nou harul, care este întru tine prin punerea mâinilor mele" (II Tim. I, 6).

„Pentru aceasta te-au lãsat în Creta, ca să îndreptezi cele ce mai lipsesc şi să aşezi preoţi prin cetăţi, precum ţi-am rânduit" (Tit. I, 5).

„Şi hirotonindu-le preoţi în fiecare biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredinţat pe ei Domnului în care crezuseră". (Fapte XIV, 23).

Din aceste citate, vedem succesiunea preoţiei, care de la Sfinţii Apostoli porneşte şi se continuã până astãzi. [109]

• Treptele Preoţiei

Potrivit cu mãrturiile Sfintei scripturi şi ale Tradiţiei Bisericii, treptele preoţiei sunt trei: diaconul, preotul şi episcopul.

„Diaconii, de asemenea, trebuie să fie cucernici, nu vorbind în douã feluri, nu dedaţi la vin mult, neagonisitori de câştig urât". (I Tim. III, 8).

„Preoţii care îşi ţin bine dregãtoria, să se învrednicească de îndoitã cinste, mai ales cei care se ostenesc cu cuvântul şi cu învăţătura". (I Tim. V, 17).

„Căci se cuvine ca episcopul să fie fără prihanã, ca un iconom al lui Dumnezeu, neîngâmfat, nu grabnic la mânie, nu dat la bãuturã, paşnic, nepoftitor de câştig urât". (Tit I, 7)

Numirile de iconom, arhimandrit, protosinghel, protoiereu sunt titluri şi nu trepte. [110]

• Ce răspund penticostalii

Ei ca şi toţi ereticii susţin că în Noul Testament nu există preoţie, deoarece a fost desfiinţatã

şi înlocuitã cu preoţia lui Hristos, care este veşnică şi netransmisibilã.

Răstălmăcesc următoarele locuri:

„Drept aceea, având Arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ţinem cu tărie mărturisirea”. (Evr. IV, 14).

„Aşa şi Hristos, nu s-a preaslăvit pe Sine însuşi, ca să se facă Arhiereu, ci Cel ce a grăit către El: „Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut.”; Şi în alt loc zice: „Tu eşti Preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec”. (Evr. V, 5 – 6)

„Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu, care a şezut de-a dreapta tronului slavei din ceruri”. (Evr. VIII, 1).

Aceste trei locuri desfiinţează preoţia, dar vorbesc despre o altă preoţie, al cărui Arhiereu este Hristos. Dar arhiereu fără preoţi şi fără jertfă nu există. Care sunt preoţii Arhiereului Hristos şi care este jertfa care o aducem?

Jertfele Vechiului Testament au fost înlocuite cu singura şi unica jertfă a lui Hristos.

Sf. Apostol Pavel zice că: „… avem altar de la care nu trebuie să mănânce cei ce slujesc cortului: „ (Evr. XIII, 10). Din moment ce există jertfă şi altar, este necesar să fie şi preoţi.

Taina Sfintei Euharistii este jertfa cea fără sânge, pe care a dăruit-o Domnul Hristos Bisericii

şi care continuă să se aducă de Biserică.

Penticostalii mai susţin că acum este în vigoare preoţia generală pe care o au toţi credincioşii, pentru care aduc aceste texte:

„Şi voi înşivă, ca pietre vii, zidiţi-vă drept casă duhovnicească, preoţie sfântă, ca să aduceţi jertfă duhovnicească, bine plăcute lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos”. (I Petru II, 5).

„Iar voi sunteţi seminţie aleasă, preoţie împărătească, neam Sfânt, pentru ca să vestiţi în lume bunătăţile”. (I Petru II, 9).

„Şi ne-a făcut pe noi Împărăţia, preoţi ai lui

Dumnezeu şi Tatãl Sãu" (Apoc. I, 6).

Desigur, textele acestea vorbesc despre preoţia generală, fără însă să desfiinţeze pe cea proprie. Preoţia generală o au toţi credincioşii, dar pe ce proprie, care este harul Preoţiei, o au puţini. Dar şi aceşti penticostali – care susţin că toţi sunt preoţi – Botezul, cina duminicalã, cum o numesc, slujba nunţii, nu le fac toţi credincioşii ci cei rânduiţi a pãstori. De ce se face această deosebire dacă toţi sunt preoţi?

Dar să nu uitãm şi acest lucru însemnat: preoţia generală a existat şi în Vechiul Testament, fără însă să desfiinţeze preoţia cea proprie. În Cartea Ieşirii scrie: „Îmi veţi fi impărăţie preoţească şi ne-am sfânt". (XIX, 6).

Cu adevărat Biserica are harul preoţiei, nu cea a Legii Vechi, dupã rânduiala lui Aaron, ci a celei noi, dupã rânduiala lui Melchisedec. [111]

• Resping mijlocirea şi cinstirea Sfinţilor

Penticostalii ca de fapt şi toate ramurile evangheleştilor se leapãdã de sfinţi şi mãrturisitorii credinţei şi neagã mijlocirea lor. [112] Susţin că unul singur este mijlocitorul nostru, Domnul, rãstãlmãcind şi interpretând în felul lor specific textul de la Pavel: „Unul este Dumnezeu, unul este şi Mijlocitorul între Dumnezeu şi oameni, Omul Iisus Hristos". (I Tim. II, 5).

Textul acesta nu exclude că existã şi alţi mijlocitori. Aşa cum „unul Domn, unul Sfânt", care se referă la Dumnezeu, nu exclude să existe şi alţi domni şi alţi sfinţi, aşa şi aici, „un mijlocitor" nu exclude să existe şi alţi mijlocitori.

Să nu uitãm că Mijlocitorul desãvârşit, Domnul desãvârşit, Sfântul desãvârşit este singur Domnul; dar existã şi mijlocitori relativi, sfinţi relativi.

De asemenea, penticostalii folosesc textul: „Eu sunt uşa; prin Mine, de va intra cineva, se va mântui: „ (Ioan X, 9). Textul acesta aratã că Hristos este uşa mântuirii, fără ca aceasta să împiedice mijlocirea sfinţilor. Altceva este mântuirea şi altceva mijlocirea.

Alt text şi anume: „Pe cel ce vine la Mine nu-L voi scoate afară”. (Ioan), nu opreşte mijlocirea sfinţilor, ci zice simplu că Hristos primeşte pe tot cel ce vine la Dânsul.

Alãturi de aceasta, penticostalii leapãdã şi închinarea sfinţilor. Invocă aceste texte din Vechiul Testament:

„Să te temi de Domnul Dumnezeul tãu şi numai Lui să-l slujeşti”. (Deut. VI, 13);

„Să nu te închini la alt dumnezeu, fãrã numai Domnului Dumnezeu, pentru că numele Lui este „Zelosu”. (Ieşire XXXIV, 14).

Aceste douã texte nu se referă la sfinţi, ci la alţi dumnezei. Noi nu cinstim pe sfinţi ca pe Dumnezeu, ci ca pe oameni sfinţi. Care ortodox a zis vreodatã: „Dumnezeule Dimitrie, ajutã-mi!”? Nimeni! Ci noi zicem: „Sfinte Dimitrie, roagã-te pentru noi”.

În Sfânta Scripturã, toţi credincioşii sunt numiţi sfinţi. „Salutaţi pe toţi sfinţii”. Să nu uitãm că cinstirea sfinţilor este îngãduitã. Sfânta Scripturã ne îndeamnã să facem acest lucru; Dumnezeu slãveşte pe sfinţi. „Pe cei ce Mă slãvesc Îi voi slãvi” (I Regi II, 30).

Dumnezeu cinsteşte pe sfinţi: „Iar eu am cinstit foarte pe prietenii Tãi, Dumnezeule, şi foarte s-a întărit stăpânirea lor”. (PS. CXXXVIII, 17).

El porunceşte ca să-i pomenim: „Pomenirea celui drept este spre binecuvântare, iar numele celor nelegiuiţi va fi blestemat”. (Pilde X, 7).

Îi pomeneşte Dumnezeu: „Şi ţii numele Meu şi nu ai tãgãduit credinţa Mea, în zilele lui Antipa, martorul Meu cel credincios, care a fost ucis la voi, unde locuieşte satana”. (Apoc. II, 1314). [113]

- Fecioara Maria – Maica Domnului Nostru Iisus Hristos

Penticostalii şi toate sectele evanghelice aruncă icoana Maicii Domnului şi se strãduiesc în tot chipul să o înjosească în faţa oamenilor. [112] Refuzã să o numească Maica Domnului, asemenea refuzã să o recunoască Nãscãtoare de Dumnezeu şi de asemenea refuzã să

recunoască pururea fecioria ei, susţinând că a avut şi alţi copii cu Iosif. [114]

Dimpotrivã, pentru noi ortodocşii, Ea este cea mai sfântã persoanã dupã Domnul. Este pururea Fecioară şi Nãscãtoare de Dumnezeu, este plinã de har, binecuvântatã între femei, este Împărăteasa Cerurilor şi mai cinstitã decât Heruvimii. [115]

Aceşti eretici susţin că Fecioara Maria a nãscut şi alţi copii cu Iosif şi aduc în sprijinul acestei rãtãciri, textele din Scripturã, unde se vorbeşte despre fraţii lui Iisus. Să vedem aceste texte:

„Şi nu a cunoscut-o pe ea până ce a nãscut pe Fiul cel întâi Nãscut şi a chemat numele lui Iisus” (Mat. I, 25).

Acest text îl rãstãlmãcesc toţi ereticii şi se strãduiesc să arate că, dupã naşterea lui Hristos, Iosif a cunoscut-o ca femeie. La prima vedere aşa se pare că spune acest text, dar nu este aşa şi să vedem de ce. Să citim explicaţia pe care o dau Sfinţii Apostoli şi îndeosebi Sfântul Ioan Gură de Aur. Cuvântul „până când” nu înseamnează o schimbare de situaţie, ci înseamnează o urmare a stării de mai înainte. Câteva texte asemãnãtoare în acest sens sunt:

„Şi iatã Eu sunt cu voi în toate zilele „până la „sfârşitul veacurilor” (Mat. XXVIII, 20). Ce înseamnează aici „până la”, că dupã sfârşitul veacurilor nu va mai fi cu noi? Desigur că nu, ci dimpotrivã, că va fi cu noi totdeauna.

„Dar iudeii n-au crezut despre el că era orb şi a vãzut, până ce n-au chemat pe pãrinţii celui ce vedea” (Ioan IX, 18). Şi aici „până când” nu înseamnează că dupã ce au venit pãrinţii orbului, iudeii au crezut, ci înseamnează că şi dupã aceea au continuat să nu creadã.

„Până ce voi veni eu, ia aminte la citit, la îndemnat, la învăţătură” (I Tim. IV, 13). Şi aici „până ce” înseamnează o situaţie neîntreruptă, fãrã schimbare.

„Şezi de-a dreapta Mea, până ce voi pune pe vrăjmaşii Tãi aşternut picioarelor Tale...” (Eur. I, 13). Şi aici „până ce” nu înseamnează o schimbare a situaţiei, ci dimpotrivã, că totdeauna Fiul va şedea de-a dreapta Tatãlui.

Exact aceeaşi explicare o dau şi Sfinţii Părinţi şi lui „până ce a născut”, adică Iosif niciodată nu s-a apropiat de Fecioara. De aceea, Biserica cu dreptate o numeşte pururea Fecioară.

La fel, penticostalii răstălmăcesc şi cuvântul „Întâi Născut” şi afirmă că şi numai aceasta însemnează că a mai avut şi alţi fii. Dar cuvântul „Întâi Născut” nu aratã ceea ce susţin ereticii. „Întâi Născut” se numea tot copilul de parte bărbătească care se năştea întâi, fie că mai urma vreo naştere, fie că nu. Însuşi Dumnezeu, vorbind către Fiul Său zice: „şi iarăşi când aduce în lume pe cel întâi născut” (Evr. I, 6).

Ce vrea să însemne aceasta? Că Dumnezeu a mai avut şi alt fiu? Nu, fiindcă se numeşte Unul Născut Fiul Tatălui. Deci, susţinerea ereticilor că au urmat şi alţi fii este netemeinică.

Un alt argument al ereticilor este numirea de „fraţii lui Iisus”, pe care o găsim în Evanghelie. „Cineva i-a zis Lui: Iată, mama Ta şi fraţii Tăi stau afară, căutând să-ţi vorbească” (Mat. XII. 47).

Să nu uităm că evangheliştii povestesc faptele potrivit cu cunoştinţa şi înţelegerea oamenilor.

Oamenii ştiau că Iisus este fiul lui Iosif şi totuşi nu era. „Şi ziceau nu este acesta fiul lui Iosif?” (Luca IV, 23). Exact aşa şi cei numiţi fraţi ai lui Iisus nu erau fiii Fecioarei, ci ai lui Iosif. Deoarece nicăieri nu se spune că erau copiii ei. [116]

Deci, ce explicaţie să dăm pentru cei care se numesc fraţii lui Iisus? Răspunsul ni-l dă Sfânta Tradiţie a Bisericii. Iosif era văduv şi avea copiii săi şi a fost ales ca ocrotitor al Maicii preacurate, pentru a acoperi faptul.

Dar şi Sfânta Scriptură ne încredinţează de acelaşi lucru. Să urmărim textele. Înainte de a se naşte Iisus, Fecioara este numită femeia lui Iosif:

„Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria,

femeia Ta” (Mat. I, 20).

Dar, îndată ce se naşte Iisus, îngerul nu o mai numeşte femeia lui Iosif, deşi acum ar fi trebuit mai adevărat să o numească aşa. Dar să vedem ce zice însuşi Matei:

„După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: „Şcoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui şi fugi în Egipt” (Mat. II, 13).

După uciderea pruncilor şi moartea lui Irod, se observă acelaşi lucru.

„După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif şi i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui şi mergi în Israil” (Mat. II, 19 – 20). Şi el, sculându-se, a luat Pruncul şi pe mama Lui şi a venit în pământul lui Israil” (Mat. II, 21).

Dacă, după naşterea lui Iisus, Fecioara a devenit soţia lui Iosif, nu trebuia oare îngerul să o numească femeia lui Iosif, şi nu mama copilului? Toate acestea arată că Fecioara niciodată nu a fost femeia lui Iosif. [117]

a. Alte mărturii ale Sfintei Scripturi

Iisus la vârsta de 12 ani merge cu Iosif la templul lui Solomon din Ierusalim. Se pune întrebarea: Dacă Fecioara era femeia lui Iosif, nu trebuia ca în aceşti doisprezece ani să fi făcut şi alţi copii? Desigur că trebuia. De ce atunci, la sărbătoare, merg la templu numai Iosif, Fecioara şi Iisus? Unde se aflau ceilalţi copii, care trebuiau să fie mai mici ca Iisus? Când, mai târziu, Iisus s-a pierdut în templu, ce a zis Fecioara către Iisus: „Fiule, de ce ne-ai făcut aceasta? Iată tatăl Tău şi eu te-am căutat îngrijoraţi” (Luca II, 48).

Aici nici nu se află aşa-numiţii fraţi ai lui Iisus, căci aceştia erau mult mai mari decât Iisus şi merseseră singuri la sărbătoare. [118]

b. Iisus se află pe Cruce

Jos, lângă Cruce, se află ucenicul pe care îl iubea Iisus şi Mama lui Iisus. În ceasul, Iisus zice următoarele:

„Deci, Iisus, văzind pe Mama Sa şi pe ucenicul pe care îl iubea stând alături, a zis Mamei Sale: Femeie, iată fiul tău! apoi a zis ucenicului: Iată mama ta. Şi din acel ceas, ucenicul a luat-o la sine” (Ioan XIX, 26).

Se naşte îndată întrebarea: Dacă Iisus avea şi alţi fraţi, nu trebuia, în chip natural, să lase pe Mama Sa celorlalţi fraţi, şi nu lui Ioan?

Avem doi numiţi fraţi ai Domnului: pe Iacov şi pe Iuda. Ce zic aceşti doi despre ei înşişi? Iacov scrie: „Iacov, rob al lui Dumnezeu şi Domnului Iisus Hristos…” (Iacov I, 1).

Iuda scrie: „Iuda, rob al lui Iisus Hristos şi frate al lui Iacov” (Iacov, I, 1).

Amândoi numesc pe Iisus Domn şi pe ei înşişi robi ai lui Iisus Hristos. Şi, ceea ce este mai însemnat, Iuda se numeşte pe sine frate al lui Iacov şi nu frate al Domnului. Toate aceste mărturii scripturistice dovedesc că Fecioara nu a avut alţi copii, iar aceştia care sunt numiţi fraţi ai lui Iisus sunt copiii lui Iosif, dar de la altă femeie. [119]

•Numirea de Născătoare de Dumnezeu

Biserica noastră numeşte pe Fecioara Maria Născătoare de Dumnezeu, deoarece a născut pe Dumnezeu întrupat.

Penticostalii şi ceilalţi eretici o numesc născătoare de Hristos, deoarece, precum susţin, nu a născut pe Dumnezeu, ci pe Hristos. În felul acesta, neagă Dumnezeiască Fire a lui Hristos şi devin monafiziţi. Hristos a fost Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit. Sfânta Scriptură scrie:

„Iată, Fecioara va lua în pântece şi va naşte Fiu, care se va chema Emanoil” (Mat. I, 23).

Aici, proorocul Isaia îl numeşte Emanoil, care înseamnă „cu noi Dumnezeu”. Cu adevărat, Acesta care s-a născut din Fecioara Maria a fost Dumnezeu întrupat. „Şi Cuvântul s-a făcut trup şi s-a sălăşluit între noi şi am văzut Slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr” (Ioan I, 14).

Şi aici, Ioan ne spune că Cuvântul, care este Dumnezeu, a luat trup şi S-a făcut Dumnezeu întrupat. Cu adevărat, Fecioara Maria a născut pe Dumnezeu – Omul Hristos.

„Şi mărturisim că mare este taina dreptei credinţe. Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost în lume şi S-a înălţat întru slavă" (I Tim. III, 16).

Vedem că Apostolul Pavel ne zice foarte limpede că Dumnezeu a luat trup şi S-a făcut Om. Adică, Acesta care S-a născut din Fecioară era Dumnezeu întrupat. Este totuşi în Scriptură un loc, care o numeşte Născătoare de Dumnezeu.

„Şi s-a umplut de Duh Sfânt Elizabeta şi a strigat cu mare glas şi a zis: Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău. Şi de unde mie aceasta, ca să vină Maica Domnului meu la mine" (Luca I, 41 – 43). Acest loc îi zăpăceşte pe eretici. Nici mai mult, nici mai puţin, ci Duhul Sfânt o numeşte Fecioara Maria Născătoare de Dumnezeu. Deoarece, ce altceva

Însemnează cuvântul „Maica Domnului", decât Maica lui Dumnezeu? Deoarece Domnul este Dumnezeu. [120]

•Numirea de Preasfântă

Toţi ereticii se scandalizează atunci când numim pe Fecioara Maria, Preasfânta. Şi ne zic nouă: Dumnezeu este numit Sfânt iar pe mama Lui o numim Preasfântă?

Aici fac o mare greşeală toţi ereticii. Noi o numim Preasfânta, asemuind-o nu cu Dumnezeu, ci cu toţi ceilalţi sfinţi şi sfinte pe care îi are Biserica noastră.

Şi, într-adevăr, Preasfânta este mai presus decât toţi ceilalţi, deoarece s-a învrednicit să nască pe Dumnezeu Omul Hristos.

Dar întrebăm pe toţi ereticii: când o împărăteasă a născut un împărat, nu o numim mama împăratului? Când deci o femeie s-a învrednicit să nască pe Preasfântul, nu o numim Preasfânta? Dar

şi Preasfânta?

Şi Preasfânta a făcut o profeţie uimitoare: „Căci, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile” (Luca I, 49). Şi întrebăm pe penticostali: S-a împlinit această prorocire sau nu? S-a împlinit şi desăvârşit. Biserica, din prima zi fericeşte pe Fecioara Maria. Singurii care nu o cinstesc şi nu o fericesc sunt ereticii. [121]

ÎNCHEIERE

Dacă ar fi să tragem concluzii în ce priveşte cele prezentate în această lucrare observăm că tăind firul comuniunii cu Biserica apostolică prin înlăturarea funcţiunii episcopatului, sectele fundamentaliste deci şi penticostalii pe care am încercat să-i descriem aşa cum sunt ei în realitate, au pierdut însăşi esenţa vieţii dumnezeieşti din Biserică, adică împătăşirea cu Duhul Sfânt, prin Tainele Bisericii.

Ei afirmă că au primit descoperirea adevăratei credinţe printr-un „grai interior” şi, că o primesc şi astăzi ca o descoperire a Duhului Sfânt. Ei susţin că Duhul Sfânt, cea de a treia persoană a Sfintei Treimi se află în mijlocul lor, deosebit de Tatăl şi Fiul. El este socotit „revelatorul suprem”. Revelaţia pentru ei nu este încheiată.

Duhul Sfânt li se descoperă pe zi ce trece şi se manifestă în mijlocul lor ca la Cincizecime.

Însă, din interpretarea textelor biblice despre glosolalie rezultă că vorbirea în limbi a fost un dar harismatic, care s-a exercitat în epoca harului, dar, din moment ce şi-a îndeplinit rolul ei misionar, ea a încetat, aşa cum aratã Sfântul Apostol Pavel: „Dragostea nu va sfârşi niciodată, dar vorbirea în limbi va înceta” (I Cor. XIII, 8).

Revelaţia deschisă este de fapt dorinţa satanică a anarhiei, a ocolirii căii celei drepte, care este Iisus Hristos cel întrupat. Cultul glosolaliei sau posedarea „darurilor” limbilor pe care ereticii penticostali îşi clădesc cetatea lor de nisip, nu este altceva decât delir şi auto-înşelare, o

trecere în bigotism şi fanatism, avându-se în vedere înlãturarea lui Hristos şi a tainelor sale din viaţa comunităţii. [122]

În ceea ce-i priveşte pe credincioşii noştri, ei ştiu că Biserica Ortodoxã este moştenitoarea adevăratã a Cincizecimii (Fapte II).

Învăţătura Bisericii se verifică. în afară de Sfânta Scriptură prin dogmele, canoanele şi hotărârile Sinoadelor Ecumenice. Ele sunt mărturii ce autentifică succesiunea în credinţă şi succesiunea apostolică.

Plecând de la realitatea că Biserica Ortodoxã oferă credincioşilor ei tot ceea ce este necesar mântuirii, credincioşii ortodocşi ştiu că nicio minciunã nu poate veni din adevăr (I Ioan II, 21) şi

orice duh trebuie cercetat pentru a vedea de unde „purcede" prorocul mincinos (I Ioan IV, 1). Toţi cei în afară de Biserică, adică de temelia adevărului Cincizecimii, cei cu revelaţii „personale şi deschise" neagã pe Hristos – întrupat, merg pe calea amãgirii, auto-înşelării şi nu mărturisesc că Iisus Hristos vine în trup. Iatã deci amãgitorii, iatã antihristul! (II Ioan, 7).

Dupã cum observãm, Biserica Ortodoxã nu concurează cu ideologiile sau curentele de gândire a societăţii, ci păstrează tezaurul revelat, are siguranţa spuselor Dumnezeului adevărat şi întrupat şi Omului desăvârşit, Iisus Hristos: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa..." (Ioan XIV, 6). EI S-a arătat în lume pentru a nu mai bâjbâi în credinţă şi nu putem să-L părăsim, fiind[ă numai El are „cuvintele vieţii veşnice" (Ioan VI).

De aceea cărţile de atitudine împotriva proliferării sectelor sunt folositoare acolo unde se studiazã facultativ sau existã cursuri şi seminarii cu explicaţiile necesare ale mişcărilor sectare din lumea de astăzi.

„Dacă noi nu le cunoaştem, acestea ne vor cuceri" se tânguia o revistã de specialitate. [123]

Cunoscând bine toate acestea niciodată cultele naturiste, curentele spiritiste, religiile demonico-idolatre şi

mitologia nu vor putea influenţa pe adevăraţii credincioşi.

* * *
*

NOTE BIBLIOGRAFICE

[1] Pr̀. Prof. Grigore Marcu – Duminica (sintezã biblic-teologică), în „Mitropolia Ardealului”, an XV (1972), nr. 11 – 12, p. 815;
[2] Pr̀. Prof. Constantin Galeriu – Semnul religios creştin al sărbătoririi ziua Domnului în Vechiul Testament, în „Mitropolia Moldovei şi Sucevei”, an LIII (1977), nr. 7 – 9, p.554;
[3] Ibidem – p. 545
[4] Grant Steidl – Vorbirea în limbi, Editura Gute Botschaft Verlang, 1991, p. 8;
[5] Arhim. Ilie Cleopa – Despre credinţa ortodoxã, Editura Institutului Biblic, Bucureşti, 1981, p. 22;
[6] Ibidem – p. 228;
[7] Grant Steidl – op. cit., p. 11;
[8] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 129;
[9] Ioan Sãucă – Glosolalia în Biserica primară, în „Mitropolia Ardealului”, an XXX (1979), nr. 6, p.438;
[10] Pr̀. Prof. Dr. D. Stăniloaie – Criteriile prezenţei Duhului Sfânt, în „Studii teologice”, an XVIII (1967), nr. 3 – 4, p. 247; [11] Pr̀. Gheorghe Constantin – Harismele dupã Epistolele Sfântului Apostol Pavel, Glosolalia sau vorbirea în limbi. Tãlmãcirea limbilor, în „Studii Teologice”, an XXV (1973), nr. 1 – 2, p.28
[12] Ibidem – p. 29;
[13] Ioan Sãucă – art. cât., p. 439;

[14] Grigore Comşa – Călăuza cunoaşterii şi

combaterii sectelor, Cernica, 1925;
[15] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 231;
[16] Diac. D.I. David – De la erezie la sectã, de la schismã la grupare anarhică, Bucureşti, 1986, p. 136;
[17] Ibidem – p. 137;
[18] Ibidem – p. 138;
[19] Pr̂. P. Deheleanu – Manual de sectologie, Arad, 1948, p. 54;
[20] Joseph Longton – Fils d'Abraham – Panorama des Communautes juives, Chretiennes et Musulmanes, Edition Brepols, Belgia, 1987, p.
186;
[21] Diac. P.I. David – De la erezie la sectã, p. 137;
[22] Joseph Longton – op. cit., p. 186;
[23] Ibidem – p. 186;
[24] Ibidem – p. 187;
[25] Ibidem – p. 187;
[26] Ibidem – p. 187;
[27] Pr̂. P. Deheleanu – op. cit., p. 55;
[28] Joseph Longton – op. cit., p. 187;
[29] Diac. P.I. David – op. cit., p. 138;
[30] Ibidem – op. cit., p. 138;
[31] Pr̂. Prof. Dr. D. Radu – Îndrumări misionare, Bucureşti, 1986, p.150; [32] Pr̂. Constantin Gheorghe – op. cit., p. 29;
[33] * * * – Parents en lutte contre les sectes, Revista „Marie Claire", nr. 354 / 1982, p. 28;
[34] Ibidem – p. 30;
[35] Ibidem – p. 31;

[36] Diac. P.I. David – op. cit., p. 139;
[37] Ibidem – p. 139;
[38] Ibidem – p. 140;
[39] D.H. Bucovineanu – Faţetele reale ale sectelor religioase.
Bucureşti, 1983, p. 89;
[40] Ibidem – p. 90;
[41] Pavel Boghian – Biserica lui Dumnezeu şi

aspecte din viaţa ei, Ed. Cultului Penticostal, Bucureşti, 1980, p. 75;
[42] Pr̀. P. Deheleanu – op. cit., p. 56;
[43] Diac. P.I. David – op. cit., p. 140;
[44] Pavel Boghian – op. cit., p. 78;
[45] Pr̀. Prof. Liviu Stan – Legea cultelor în R.P.R. Egalitatea autonomã
şi libertatea de acţiune a cultelor religioase recunoscute de stat în ţara noastră, în „Studii Teologice”, an I (1949), nr. 9 – 10, p. 520;
[46] Ibidem – p. 522;
[47] Ibidem – p. 527;
[48] Ibidem – p. 528;
[49] Paul Nicoară – Despre sectele religioase, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1963, p. 125;
[50] * * * – Flacăra Rusaliilor, revistă ce apare la Arad, din 1989, an IV – nr. 2 / 1993, p. 8;
[51] * * * – World Penticost Magazine, Elveţia, nr. 36/1993, p. 16;
[52] Diac. P.I. David – op. cit., p. 142;
[53] Pr̀. Prof. Dr. D. Radu – op. cit., p. 153;
[54] Pavel Boghian – op. cit., p. 79;

[55] Pr̀. Prof. Dr. D. Radu – op. cit., p. 154;
[56] Pr̀. Prof. Liviu Stan – art. cât., p. 525;
[57] Pavel Boghian – op. cit., p. 80;
[58] Diac. P.I. David – op. cit., p. 143;
[59] Ibidem – p. 144;
[60] Ibidem – p. 145;
[61] Paul Nicoară – op. cit., p. 126;
[62] Ibidem – p. 128;
[63] Ibidem – p. 129;
[64] Diac. P.I. David – op. cit., p. 145;
[65] Ibidem – p. 145;
[66] Joseph Longton – op. cit., p. 187;
[67] * * * – World Penticost… p. 2;
[68] * * * – Mãrturisirea de credinţă, în „Îndrumătorul penticostal”, Bucureşti, 1976, p. 36;

[69] Ibidem – p. 37;
[70] Ibidem – p. 39;
[71] Ibidem – p. 40;
[72] Ibidem – p. 41;
[73] * * * – Buletinul Cultului Penticostal, cu articolul intitulat „Credinţa noastră”, p. 26;
[74] * * * – Mãrturisirea... p. 38;
[75] Ibidem – p. 39;
[76] Pr. Prof. Grigore Marcu – Duminică (sintezã biblică – teologică) în
„Mitropolia Ardealului”, an XV (1972), nr. 11 – 12, p. 785;
[77] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 196;
[78] * * * – Mãrturisirea... p. 39;

[79] Ibidem – p.42;
[80] Ibidem – p. 43;
[81] Smith Hamilton – Hristos şi Biserica Sa, traducere de V. Stoenescu, Editura G.B.V., Dillenburg, 1991, p. 21;
[82] Ibidem – p. 28;
[83] Grant Steidl – Vorbirea în limbi, Editura G.B.V., Dillenburg, 1991, p. 7;
[84] Pr. Gheorghe Constantin – art. cât., p. 35; [85] Joseph Longton – op. cit., p. 188;
[86] * * * – Buletinul Cultului Penticostal, revistã, organul oficial... p. 32;
[87] P. Panaghiotidi – Rãtãcirea penticostalilor, Editura Ortodoxos Kypseli, Tesalonic – Grecia, 1993, p. 7;
[88] H.L. Heijkoop – Duhul Sfânt este o Persoanã Divinã, Editura G.B.V., Dillenburg, 1991, p. 5;
[89] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 10;
[90] Grant Steidl – op. cit., p. 23;
[91] Ibidem – p. 5;
[92] Pr. Prof. Dr. D. Stãniloaie – Criteriile prezenţei Duhului Sfânt, în „Studii teologice”, an XVIII (1967), nr. 3 – 4, p.237;
[93] Idem – Formele şi cauzele falsului misticism, în

„Studii Teologice”, an IV (1952), nr. 5 – 6, p.582;
[94] Ibidem – p. 585;
[95] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 15;
[96] * * * – Parents en lutte… p. 30;
[97] Pr̂. Prof. Dr. D. Stăniloaie – Criteriile prezenţei… p. 248;

[98] G.F. Rendal – Eu vorbesc în alte limbi mai mult decât voi toţi, Ed. Chistliche Literatur – Verbreitung e.v., Bielefeld, 1994, p. 19;
[99] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 18;
[100] G. F. Rendal – op. cit., p. 23;
[101] * * * – Mărturisirea… p. 48;
[102] Ibidem – p. 50;
[103] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 26;
[104] * * * – Parents en lutte… p. 39;
[105] Pavel Boghian – op. cit., p. 93;
[106] * * * – Parents en lutte… p. 45;
[107] Pr̂. Prof. Dr. D. Radu – op. cit., p. 167;
[108] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 32;
[109] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 149;
[110] Ibidem – p. 153;
[111] Ibidem – p. 156;
[112] * * * – Mărturisirea… p. 56;
[113] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 32;
[114] * * * – Mărturisirea… p. 57;
[115] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 43;
[116] P. Panaghiotidi – op. cit., p. 53;
[117] Ibidem – p. 54;
[118] Ibidem – p. 55;
[119] Ibidem – p. 57;
[120] Arhim. Ilie Cleopa – op. cit., p. 48;
[121] Ibidem – p. 49;

[122] Diac. P.I. David — Sectele religioase pericol moralei
În societatea contemporanã,

Bisericii”, an XLV (1986), nr.

[1 * * * — Op. cit., p. 156.
23]

BIBLIOGRAFIE

1. Biblia sau Sfânta Scriptură – ediţia Sfântului Sinod, Bucureşti, 1990;
2. Biblia sau Sfânta Scriptură – ediţia Gute Botschaft Verlang, Dillenburg, 1990;
3. Labible (Biblia ecumenică) – ediţia T.O.B., 1990;
4. Noul Testament – ediţia Sfântului Sinod, Bucureşti, 1979;
5. Noul Testament – ediţia Ghideons International, 1993;
6. Berechet, Şt.
7. Lupta contra sectelor, în „Biserica Ortodoxã Românã”, an IIL (1924), nr. 4;
8. Boghian, Pavel – Biserica lui Dumnezeu şi aspecte din viaţa ei, Ed. Cultului Penticostal, Bucureşti, 1980;
9. Bucovineanu, P. H.
10. Faţetele reale ale sectelor religioase,

Bucureşti, 1983;
11. Comşa, Grigore – Călăuza cunoaşterii şi combaterii sectelor, Cernica. 1925;
12. Constantin, Pr̂. Gheorghe – Harismele după epistolele Sfântului Apostol Pavel. Glosolalia sau vorbirea în limbi. Tălmăcirea limbilor, în „Studii Teologice”, an XXV (1973), nr. 1 – 2;
13. David, Diac. P. I.
14. De la erezie la sectă, de la schismă la grupare anarhică. Bucureşti, 1986;
15. Idem – Sectele religioase, pericol al vieţii, al moralei în societatea contemporană, în „Glasul Bisericii”, an XLV (1986), nr. 5;
16. Deheleanu, Pr̂. P. – Manual de sectologie, Arad, 1948;
17. Florescu, Ştefan – Propaganda sectară – pericol naţional, în „Biserica Ortodoxă Română”, an IVI (1926), nr. 9;
18. Galeriu, Pr̂. Prof. Constantin – Semnul religios creştin al sărbătorii Ziua

Domnului în Vechiul Testament, în „Mitropolia Moldovei şi Sucevei”, an LIII (1977), nr. 7 – 9;
19. Hamilton, Smith – Hristos şi Biserica Sa, traducere de V. Stoenescu, ediţia Gute Botschaft Verlang, Dillenburg, 1991;
20. Heijkoop, H. L.
21. Duhul Sfânt este o Persoanã Divinã, ediţia Gute Botschaft Verlang, Dillenburg, 1991;
22. Ilie, Arhim. Cleopa – Despre credinţa ortodoxã, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune Orotdoxã, Bucureşti, 1991;
23. Kemback, V. – Biserica în involuţie, Bucureşti, 1984;
24. Longton, Joseph – Fils d’Abraham – Panorama des Communautés juives, chretiennes et musulmanes, Edition Brepols, Belgia 1987, (Fiii lui Avraam – Vedere generală a comunităţilor iudaice, creştine şi musulmane);
25. Marcu, Pr̀. Prof. Grigore – Duminica (sintezã biblic – teologică), în „Mitropolia

Ardealului”, an XV (1972), nr. 11 – 12;
26. Mihãlcescu, Irineu – Sectele şi apostolatul laic, în „Biserica Ortodoxã Românã”, an LI (1931), nr. 10;
27. Mureşan, Tamara – Psihologia religiei, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică. Bucureşti, 1976;
28. Nicoară, Paul – Despre sectele religioase, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1963;
29. Panaghiotidi, P. – Rãtãcirea penticostalilor, Editura Ortodoxos Kypseli. Tesalonic – Grecia, 1993;
30. Radu, Pr̀. Prof. Dr. D. – Îndrumări misionare, Bucureşti, 1986;
31. Rendal, G.F. – Eu vorbesc în alte limbi mai mult decât voi toţi. Christliche Literatur – Verbreitung, Bielefeld, 1993;
32. Sau că, Ioan – Glosolalia în Biserica primară, în „Mitropolia Ardealului”, an XXX (1979), nr. 6;
33. Scriban, Arhim. Iuliu – Teologia misionară, în „Biserica Ortodoxã Românã”, an LX (1940), nr. 9 – 10;

34. Simigonovschi, V. – Cum slăbesc religiile şi pătrund rătăcirile, în „Biserica Ortodoxă Română”, an IIL (1924), nr. 8;
35. Sârbu, Dr. C.
36. Originea şi răspândirea sectarismului. Cauzele apariţiei mişcărilor sectare, Sibiu, 1945;
37. Smith, Oswald I.
38. Provocarea misiunilor (The Challenge of Mission). Edition by Operation Mobiliţation, London, 1993;
39. Stan, Pr̂. Prof. Liviu – Legea cultelor în R.P.R. Egalitatea autonomă şi libertatea de acţiune a cultelor religioase recunoscute de stat în ţară, în „Studii Teologice”, an I (1949), nr. 9 – 10;
40. Steidl, Grant – Vorbirea în limbi, Editura Gute Botschaft Verlang. Dillenburg, 1991;
41. Stăniloaie, Pr̂. Prof. Dr. D. – Teologia Dogmatică Ortodoxă, ediţia I, Bucureşti. 1978;
42. Idem – Criteriile prezenţei Duhului Sfânt, în „Studii

Teologice”, an XVIII (1967), nr. 3 – 4;
43. Idem – Formele şi cauzelor falsului misticism, în „Studii Teologice”, an IV (1952), nr. 5 – 6;
44. Vintilescu, Pr̂. Petru – Cultul şi ereziile, Piteşti, 1926;
45. Woordrow, Alain – Leↄ nouvelles sectes, Edition du Seuil, Paris, 1977;
46. * * * – Mãrturisirea de credinţă, în „Îndrumãtorul penticostal”, Bucureşti, 1976;
47. * * * – Buletinul Cultului Penticostal – revistã – organul oficial al Cultului Penticostal sau Biserica lui Dumnezeu cea apostolică;
48. * * * – Lecţiuni biblice, Editura Cultului Penticostal, Bucureşti, 1979;
49. * * * – Harfa Bisericilor lui Dumnezeu – colecţie de cântãri – ediţia a VIX-a, Editura Cultului Penticostal, Bucureşti, 1992;
50. * * * – Flacãra

Rusaliilor – revistãapare la Arad-Sebiş, din 1990;
51. * * * – Dicţionar de mitologie generală, Editura Albatros, Bucureşti, 1978;
52. * * * – Encyclopédie des sectes dans le monde, Edition du Seuil, Paris, 1976;
53. * * * – Parents en lutte contre les sectes, revista „Marie Claire”, nr. 354 / 1982;
54. * * * – A New Guide and Almanach. Religions of America. Forment and faith în age of crisis, New York, 1975;
55. * * * – Le monde spirituel des sectaire, Colection Connaissance des sectes, Edition Delachoux et Niestlé, Neuchatel, Suisse, 1965;
56. * * * – Istoria Bisericii Universale, Manual pentru Institutele Teologice, vol. I, ediţia a III-a, Bucureşti, 1989;
57. * * * – World Penticost Magazine – revista – nr. 36 / 1993, Suisse;

CURRICULUM VITAE

Mă numesc Oancea I. Mihai şi sunt născut la 28 iunie 1964 în comuna Dumbrava Roşie, judeţul Neamţ, din părinţi români de credinţă ortodoxă – Ioan şi Catinca Oancea.

Şcoala generală am urmat-o în satul natal între anii 1971 – 1979.

Am urmat liceul în oraşul Piatra – Neamţ între anii 1979 – 1983. După satisfacerea stagiului militar, cât şi după terminarea liceului, am dat examen la Institutul Teologic Sibiu, dar se pare că şansa de a fi admis s-a împlinit exact după 7 ani, adică în 1990, atunci însă la Iaşi.

În perioada 1985 – 1990 am lucrat în Combinatul Chimic Săvineşti, judeţul Neamţ, ca desenator tehnic.

Am fost hirotonit preot pe data de 3 aprilie 1994, pe seama Parohiei Pârâul Frunţii, comuna Dămuc, judeţul Neamţ, Protopopiatul Piatra – Neamţ, unde funcţionez şi în prezent.

Mă prezint la examenul de licenţă cu lucrarea: „CULTUL PENTICOSTAL” sub îndrumarea Prea Cucernicului Pr̂. Lector GHEORGHE PETRARU, susţinută la disciplina „Misiologie şi Ecumenism”.

Semnătura: Pr̂. Oancea I. Mihai